

özdoğrular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

SOSYAL GÜVENL KTE YEN DÖNEM

Son 5 - 6 yıldır, Türkiye gündeminin üst sıralarını sosyal güvenlik reformu i gal ediyor.

Son yıllarda yapılan yasalar, bugüne kadar emeklilik ya ından maa düzeyine, tek çatıdan yeni tanımlara kadar bir dizi tartı maya neden oldu. Anayasa Mahkemesi'nde davalar açıldı, davalar sonrası ya anan iptaller yasaları yeniden yazdırdı. Bir kısmı geçti imiz aylarda yürürlü e giren ve geneli 1 Ekim'de tümüyle i lemeye ba layacak olan yeni sistemin iki aya ı var. Birinci ayak kurumsal tek çatının olu turulması, ikinci ayak ise uygulamada birli in sa lanması.

SORUN CEVAPLAYALIM

Çalı mamızda sosyal güvenlik reformunun getirdi i yenilikler ve hayatımızı etkileyecek olan de i iklikler ele alınırken, her bir sosyal tarafı ayrı bir ba lık altında inceledik. 70 milyonu ilgilendiren bu konuda teknik ayrıntıya girmeksizin doyurucu bilgi vermeye çalı tık. BUGÜN Gazetesi'ndeki kö emize gönderilen sorular ve bu soruların yo unla tı ı noktalar da bize ayrıca yol gösterdi. Aklınıza takılan sorular ya da detaylı olarak ö renmek istedi iniz konular için bize yazın.

ESKİ MEMUR AVANTAJLI

30 Nisan 2008 öncesi memur olanlar, yeni sistemin olumsuz olarak nitelenen yönlerinden etkilenmeyecek. Ayrıca bu memurlar, yeni yasal sistemin; kolayla tırılmış e ve çocuklara aylık ba lama gibi artlarından da yararlanacak.Reform yasasının yürürlü e girmesiyle birlikte artık kamuda, sosyal güvenlik açısından eski memur - yeni memur ayrımı do acak. En geç 30 Eylül'de göreve ba lamı olanlar eski memur, bu tarihten sonra göreve ba layacak olanlar ise yeni memur sayılacaklar. Eski memurlar genel olarak 5434 sayılı Emekli sandı ı Kanununa tabi olurken, yeni memurlar tamamen yeni mevzuata tabi olacak. Eski memurlar sosyal güvenlik açısından en avantajlı kesimi olu turuyor.

HAKLAR GEN LED

Di er taraftan, eski memurlar için ölümleri halinde e ve çocuklarına aylık ba lama artları da kolayla tırıldı. 10 yıl olan çalı ma süresi 5 yıla çekildi. Sadece bu düzenleme ile yakla ık 17 bin memur dul ve yetiminin 1 Ekim'den sonra aylık almaya hak kazanması bekleniyor. Yine, bu memurlar için görev malullü ü artları lehlerine olarak geni letildi.

Devlet memurlarından 30 Nisan ila 30 Eylül arasında göreve ba layanlar için de yine genel olarak 5434 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uygulanacak. Ancak bu memurlar emeklilik ya artı açısından yeni yasanın hükmüne tabi olacaklar. Emeklilikte yeni ya düzenlemesi ise 2036 yılından ba lamak üzere kademeli olarak, kadınlarda 58 ve erkeklerde 60'tan 2048'de her ikisi için 65'e çıkarılıyor. Kademeliendirme uygulanırken ki inin 9000 gün (25 tam yıl) olan prim artını hangi yıllarda tamamladı ına bakılacak.

30 N SAN 2008 ÖNEML

30 Nisan'dan sonra göreve ba lamı olan eski memurlar emeklilik ya ı açısından yeni kademeli sisteme tabi olacak. Ancak pratikte 30 Nisan ve 30 Eylül arasında göreve ba layan memurların hemen hepsi kademeli ya artı ına takılmadan emekli olabilecek. Örne in 15 Mayıs 2008'de ilk defa memuriyete ba layan, 29 ya ındaki Ahmet Bey, 25 yıllık hizmet süresini 15 Mayıs 2033'te

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

tamamlayacağından, yeni yasanın yaşartından etkilenmeyecek ve 60 yaşını doldurduğu 2039 yılında emekli olacak.

MALUL AYLI İ KOLAYLA İ TI

1 Ekim'den sonra, harp ve vazife malulleri memur (4/c'li) olurlarsa, aylıkları kesilmeksizin çalışabilecektir. 4/a veya 4/b'ye tabi çalışanlarsa öncelikle iş kazaları ve meslek hastalığı primi ödeyecek. Dilerlerse emeklilik primi de ödeyecekler. Ancak GSS primi ödemeyecekler.

1 Ekim'den sonra başka birinin bakımına muhtaç bir şekilde malul kalanlara aylık bağlamak için 1800 gün (5 yıl) yeterli olacaktır.

Yine 1 Ekim'den sonra bakıma muhtaçlık ya da emetim görme artı aranmaksızın 1800 gün (5 yıl), dul ve yetim aylığı için yeterli olacaktır.

Eski memurlar vefat ettiğinde, aylık almayan dul eme yüzde 75 maaş bağlanıyordu ve dul eme in çalışıp çalışmadığına bakılmıyordu. 1 Ekim'den sonra yeni memurların vefatı sonucu dul eme ine bağlanacak maaş, dul eme çalışıyorsa yüzde 50 olacaktır.

MAA İ TERCİ H YAPILACAK

Eski memurlarda, hem yetim aylığı alan kız çocuğuna hem dul eme verilen 12 aylık tutarındaki çeyiz yardımı, yeni memurlar için sadece yetim kızlarına 24 aylık tutarında verilecektir. Eski memurların dullarına hem emelerinden dul aylığı hem anababasından yetim aylığı bağlanabiliyor. Yeni memurlarda ise bunlardan biri tercih edilecek. Anlamalı bo anma ile baba veya annesinden yetim aylığı alan kızların aylıkları kesilecek. Yeni memurlara verilecek cenaze yardımını SGK belirleyecek.

YARDIM SANDIKLARINA GEÇİ İ ZAMANI VERİLDİ

Yeni sistem sonrası 20'ye yakın banka ve borsanın emekli sandıklarının SGK'ya devri için üç yıllık bir geçi dönemi öngörüldü. Bu süre Mayıs 2008'de başladı ve Mayıs 2011'de sona erecek. Bakanlar Kurulu isterse bu süreyi iki yıl daha uzatabilecek. Bu sandıkların da SGK'ya devriyle birlikte sosyal güvenlik anlamında tek çatının dışında herhangi bir kurum veya kuruluş kalmamı olacaktır.

ASKERLİK BORÇLANMASINDA ORAN ARTTI

Reform öncesinde SSK'lılar ve Ba -Kur'lular yüzde 20 emeklilik primi kadar askerlik borçlanması ödüyorlardı. Memurlar ise göreve başladıkları derece, kademe ve emetim durumlarına göre değişen tutarlarda askerlik borçlanması ödüyorlardı. 1 Ekim'den sonra borçlanma oranı ve tutarı herkes için artıyor ve en az asgari ücretin yüzde 32'si oluyor. Örneğin 1 Ekim'den sonra ilk defa memur olan Muhsin Bey, 18 ay olarak yapmış oldu askerliğini 31 Aralık 2008 tarihine kadar borçlanırsa toplamda 3.675 YTL ödeyecek.

YENİ DÖNEMDE TEK MUHATTAP TEK ÇATI

Yeni sosyal güvenlik sisteminin ilk ve önemli adımlarından biri bütün kurumları tek çatı altında toplamaktı. Sosyal güvenlikte tek çatı, SSK, Ba -Kur, Emekli Sandığı ve kimi banka ve borsaların

özdoğrular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

emekli sandıklarının Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) çatısı altında birleşmesi ile oldu. 2006 yılı Kasım ayında bu birleşme resmen ve fiilen gerçekleşti. Bundan sonra işçinin, işvereninin, esnafın, memurun, kısacası tüm nüfusun sosyal güvenlik anlamında tek bir muhatabı vardır o da SGK'dır. Artık SSK'lılar 4/a'lı, Ba -Kur'lular 4/b'li, memurlar ise 4/c'li olarak isimlendirilecek. Tek çatının faydalarını şöyle özetlemek mümkün:

SU İSTİMALE ENGEL

Üç ayrı kurum tek bir kurum haline getirildi işi için örgütlenmede tasarruf sağlandı.

Her üç kurumun bilgisayar altyapıları tek bir veri tabanında birleştirildi inden daha önce karışık ilan pek çok suistimalin önüne geçildi.

Yeni kurum kanununda 1700 civarında sosyal güvenlik merkez müdürlüğü öngörüldüğünden, artık vatandaşımız kendi semtindeki SGK biriminden her türlü işlemlerini yaptırabilecek.

İNTERNET KOLAYLIĞI

Yeni kurum işlemlerinin dolaşması yerine bilgilerin dolaşması mantığına dayalı olarak işlemlerinden, bundan sonra işlemler bilgi ve belgelerin peşinde dolaşmayacak, birçok belgeyi internet ortamından verip alabilecekler.

YURTDIŞI HİZMETE YENİ DÜZEN GELDİ

Yurtdışı hizmet borçlanmasında artışlar deşitti. Yeni sistem ile Türkiye'de herhangi bir hizmeti olmayanlar ile en son Ba -Kur'a tabi çalışanlar yeni yasadaki 4/b (Ba -Kur) artlarında borçlanacak. Böylece 7200 günle SSK artlarında emekli olmak yerine 9000 günle Ba -Kur artlarında emekli olabilecekler. Bu durumda olanların Türkiye'ye döndükten sonra öncelikle SSK'ya tabi (yeni yasada 4/a'lı olarak) çalışmaları gerekiyor.

Bu şekilde 1 gün bile prim ödeseler borçlanma için SSK artlarına tabi olacaklar. Yine yurtdışı borçlanma tutarı günlük 3,5 dolar iken, yeni yasada asgari ücret ile 6.5 katının yüzde 32'sini ödeyecek. Örneğin yurtdışı na çıkmadan önce bir kamu kurumunda memur olarak çalışmış ve istifa etmiş olan Serdar Bey, 7 yıl yurtdışı nda kaldıktan sonra Türkiye'ye dönmüş ve yurtdışı borçlanma için Emekli Sandığı'na (SGK) 10 Ekim 2008'de müracaat etmiş olsun. Serdar Bey'in yeni artlarla ödeyeceği toplam tutar, (2.520 gün x 6,81 YTL) 17.149 YTL'dir.

EN ANSSIZ KESİM YENİ MEMURLAR

Yeni yasal düzenleme sonrası, 1 Ekim 2008 itibarıyla göreve başlayacakları yeni memur olarak isimlendirdiğimizi söyledik. Yeni memurlar Kanununda 4/c'li olarak tanımlanıyorlar. Bu memurlar her açıdan yeni yasaya tabi olacak. Böylece sosyal güvenlik tarihimizde ilk defa memurlar da işçi ve esnafla aynı artlara tabi olacak.

KESİMLER ARTIYOR

Diyebiliriz ki sosyal güvenlik açısından en anssız kesim 1 Ekim sonrası işe başlayan memurlardır. 30 Eylül'de göreve başlayan bir memurla 1 Ekim'de başlayan memur arasında her açıdan büyük farklar var. İşte o farklar:

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

Yeni memurların aylıklarından yapılacak kesinti kalemleri, eski memurlara göre artıyor. Emeklilik kesene inin artmasının iki sonucu var. Birincisi çalı rken ki inin eline geçen net aylı n dü mesi, ikincisi ise emekli olunca eline daha fazla aylık geçmesidir.

9000 GÜN TEK BA INA YETMEZ

Eski memurların aldıkları görev, makam veya temsil tazminatları prime tabi tutulmazken, yeni memurların tüm ücret unsurları prime tabi tutulacak. n Yeni memurun hangi ya ta emekli olabilece i, 9000 günü hangi yıllarda dolduraca ına ba lı olacak. Yeni memur 25 yılı 31 Aralık 2035 ve öncesinde doldurursa kadın ise 58, erkek ise 60 ya nda emekli olacak.

AYLIK BA LAMA ORANI DÜ TÜ

Aylık ba lama oranı 25 yıl için eski memurlarda yüzde 75 iken, yeni memurlarda bu yüzde 50 olacak. Bu da emekli aylı nda yüzde 30'luk azalma demek.

Eski memurlar emekli olunca bir i yeri açtıklarında veya SSK'ya tabi i e girdiklerinde sosyal güvenlik destek primi ödeyerek aylıkları kesilmeden çalı abilirlerken, yeni memurlar emekli olduktan sonra sadece Ba -Kur kapsamında çalı mak artıyla aylıklarını alabilecek.

Eski memurun yeni do an çocu u için 2008'de yakla ık 123 YTL emzirme ödene i verilmekteyken, yeni memur için bu tutar SGK tarafından belirlenecek.

TABAN AYLI I AZALDI

Eski memurun Genel Sa lık Sigortası priminin tamamı çalı tı ı kurumca kar ılanacak. Yeni memur ise yüzde 12,5'lik primin yüzde 5'ini cepten ödeyecek.

Eski memurlar emekli aylı ı olarak en az taban aylı ı kadar yani 2008 yılı için 741 YTL aylık alıyor. Yeni memurlar için taban aylık asgari ücretin yüzde 35'i olarak belirlendi.

Yeni memurlar (1 Ekim sonrası i e ba layan) emekli olurken çalı ma hayatında en fazla hangi statüde çalı tı ına bakılacak.

Eski memur fiili olarak 10 yıllık hizmetini doldurduktan sonra istifa ederek Emekli Sandı ı'na iste e ba lı kesenek ödeyebiliyor. Yeni memur ise istifa etti inde iste e ba lı prim ödemek isterse, 4/b'ye (Ba -Kur) tabi olarak prim ödeyecek.

Örne in, 11 yıl memur olarak çalı tıktan sonra istifa eden yeni memur Ali Bey, 14 yıl da iste e ba lı prim ödedi inde, bugünkü Ba -Kur artlarında emekli olacak.

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

2

Sistem, ba ımlı çalı anlar için bir dizi düzenleme getiriyor. Ancak, özellikle 1 Ekim itibariyle sigortalı olacak ki iler için en dikkat çekici yön, yeni hesaplama sistemi nedeniyle emekli aylıklarının kademeli olarak dü mesi.

Yeni sosyal güvenlik sistemi, eski adıyla 'SSK'lı yeni adıyla 'ba ımlı çalı anlar' için bir dizi düzenleme getiriyor. te o düzenlemelerin en dikkat çeken unsurları: n Emeklilik ya ı kademeli olarak artacak. 1999 sonrası dönemde kadın için 58, erkek için 60 olan emeklilik ya ı, 30 Nisan ve sonrasında ilk defa sigortalı olanlar için 2036 yılından ba lamak üzere kademeli olarak artırılacak. Nihayet 2048'de kadın- erkek için 65 ya ı olacak.

Yine bu ki iler 7000 günle de il, 7200 günle emekli olabilecekler. Örne in 12 Haziran 2009'da ilk defa sigortalı olan Mehmet Bey, 7200 günü 2032 yılında doldurursa 60 ya ında, 2041 yılında doldurursa bu kez kademeli geçi e takılacak ve 63 ya ında emekli olacak.

YA TAN EMEKL L K ZORLA TI

1999 ila 30 Nisan 2008 arasında ilk defa sigortalı olanlar 25 yıl sigortalılık süresi, 4500 gün prim ödeme ve kadın ise 58, erkek ise 60 ya ını doldurmak ısıyla ya tan emekli oluyordu. Ancak 30 Nisan ve sonrasında ilk defa sigortalı olanlar 5400 günle ve kadın ise 61, erkek ise 63 ya ında emekli olabilecek.

1 Ekim'den önce kimin nerden emekli olaca ına son 7 yılda en fazla hangi kuruma tabi çalı tı ına bakılarak karar verilirken, bundan sonra çalı ma hayatında en fazla hangi statüde çalı tı ına bakılacak. Böylece 1 Ekim'den sonra ilk defa sigortalı olanlar, son 3,5 yılda statü de i tirerek erken emekli olamayacak.

YURTDI INA G DENLER D KKAT

Yurtdı ına çalı maya giden i çiler topluluk sigortasına de il, iste e ba ılı sigortaya prim ödeyecek. Bu durumda ödedikleri primler 4/b (Ba -Kur) olarak de erlendirilecek. Bu ki iler çalı ma hayatlarının yarısından fazlasını bu statüde geçirirlerse, SSK artlarında 7200 günle de il Ba -Kur artlarında 9000 günle emekli olacaklar.

DO UM PARASINA KOLAYLIK

Do um ve hastalık halinde geçici i göremezlik ödene i (hastalık ve do um parası) alabilmek için gerekli olan son 1 yılda prim ödeme süresi artı 120 günden 90 güne indirildi.

kazası ya da meslek hastalı ı sonucu sürekli i göremezlik oranı yüzde 50'nin altında olup da ölenlerin hak sahiplerine daha önce gelir ba lanmazken bundan sonra ba lanacak.

Malullük aylı ına hak kazanabilmek için gerekli i gücü kaybı oranı yüzde 66'dan yüzde 60'a dü üürldü. Aylık alabilmek için gerekli olan sigortalılık süresi 5 yıl, 1800 gün ve ortalama 180 gündü. Yeni durumda 10 yıl sigortalılık süresi ve 1800 prim günü gerekiyor. Ba ka birinin bakımına muhtaç bir ekilde malul kalanlar için 5 yıl yeterli olacak.

Maden i yerlerinin yeraltında çalı an madenciler için 50 ya ı olan emeklilik artı 55 ya a çıkartıldı.

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

Ayrıca erken ya lanma durumunda emeklilik ya ı 50 iken 55 oldu.

HESAPLAMA SİSTEMİ

İ Emekli aylıkları, aylık ba lama oranı (ABO) ve güncelleme katsayılarındaki dü ü nedeniyle yıldan yıla reel olarak dü ü gösterecek. Bu dü ü hem aylık ba lama oranının yüzde 2'ye çekilmesinden hem güncellemede kullanılan Geli me Hızı endeksinin yüzde 100'den yüzde 30'a dü ürlmesinden kaynaklanıyor.

Tabloda görüldü ü üzere aylıkların artırılmasında Geli me Hızının yüzde 30'unun esas alınması, ilerleyen yıllarda SSK ve Ba -Kur emekli aylıklarını önemli oranda a ındıracak.

Dul ve yetim aylı ı için, SSK'ya (4/a) has olmak üzere en az 5 yıldan beri sigortalı olup borçlanma hariç 900 gün prim gerekiyor. Önceki halinde eksik günler borçlanarak 900 gün tamamlanabiliyordu. 1 Ekim'den sonra askerlik ya da yurtdı ı borçlanma ile 900 güne tamamlanamayacak.

Örne in Elif Hanım dul aylı ı almak için 15 Eylül 2008'de SGK'ya müracaat etti. Yapılan ara tırmada Elif Hanım'ın e inin 750 gün SSK primi çıktı. Ayrıca Elif Hanım'ın e i 18 ay askerlik yaptı. Elif Hanım 150 gün de e inin askerli ini borçlanarak ödemi ve 750 günü 900 güne tamamladı. Elif Hanım 1 Ekim'den sonra müracaat etseydi askerli i borçlanarak eksik günleri tamamlayamayacaktı ve kendisine dul aylı ı ba lanamayacaktı.

Aylık alan çocu u bulunmayan dul e lere ölen sigortalının aylı ının yüzde 75'i dul aylı ı olarak ba lanıyordu. Ancak 1 Ekim'den sonra ba lanacak dul aylıklarında, dul e çalı ıyorsa yüzde 50'lik oran uygulanacak.

ANLA MALI BO ANANLAR D KKAT

Anla malı bo anma ile eski e inden veya ana-babasından yetim aylı ı alan kızların aylıkları kesilecek. Ayrıldı ı e iyle aynı evde ya amaya devam etti i belirlenenler hakkında nitelikli dolandırıcılık suçuyla suç duyurusunda bulunulacak. Kanuna göre ba lanmı olan gelir veya aylıklarını ilgili banka hesaplarından 6 ay üst üste almayanların gelir ve aylıkları durdurulacak. Yeniden devam edebilmesi için tekrar ba vuru gerekecek.

ÖZÜRLÜNÜN ANNES NE ERKEN EMEKL L K HAKKI

Reform öncesi uygulamada, e er ki i do u tan ya da i e ba lamadan önce malul kalmı sa bu durumda malullük aylı ından yararlanamıyordu. Reform yasası ile bu durum düzeltildi. Buna göre i e girmeden önce en az yüzde 60 maluliyeti bulunanlar da en az 15 yıl sigortalılık süresi ve 3.700 prim günü ile malullük aylı ı alabilecekler.

Ba kasının bakımına muhtaç özürlü çocu u bulunan annelere 1 Ekim'den sonraki çalı maları için 1/4 oranında fiili hizmet zammı verilecek ve bu süreler ya haddinden indirilecek. Bu hüküm sadece 1 Ekim'den sonraki çalı malara uygulanacak olup, geçmi çalı malar için geçerli olmayacak. Örne in bakıma muhtaç özürlü çocu u bulunan Emine Hanım, 1 Ekim'den sonra 20 yıl çalı ırsa, 5 yıl da fiili hizmet süresi eklenecek ve 25 yıl prim ödemi gibi emekli olacak. Ayrıca bu 5 yıl emeklilik ya ından da indirilecek. Emine hanım normalde 58 ya ında emekli olacakken 5 yıllık indirimle 53 ya ında emekli olabilecek.

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

SSK'LININ STE E BA LIS GORTASI KALKIYOR

Artık iste e ba lı prim ödemek isteyenlerin tamamı 4/b (Ba -Kur) artlarında prim ödeyecek. Böylelikle 7200 günle SSK'lı olarak de il, 9000 günle Ba -Kur'lu olarak emekli olabilecekler. Bu yüzden, hali hazırda SSK'ya iste e ba lı prim ödemekte olanların 1 Ekim'den sonra 3,5 yıldan fazla iste e ba lıya devam etmemeleri gerekiyor. Aksi halde 9000 güne tabi olurlar.

GSS PR M ÖDEYECEK

Daha önce asgari ücretin yüzde 25'i olan SSK iste e ba lı primi imdi yüzde 32'ye çıkıyor. Zira bunlar Genel Sa lık Sigortası primlerini de kendileri ödeyecekler. Dolayısıyla 1 Ekim'den sonra iste e ba lı prim ödeyenlerin e lerinin sa lık karnesiyle tedavi olma imkanları kalkıyor. Hem e inden dul aylı ına hem ana babasından yetim aylı ına hak kazanlara sadece biri ödenecek. Ancak önceden beri almakta olanlar, her ikisini de almaya devam edecek. Hem kendi emekli aylı ını hem e inden dul aylı ı alanlar da almaya devam edecek.

ÇALI ANLARIN ASKERL K BORÇLANMASI ARTACAK

Askerlik borçlanmasında kazancın yüzde 20'si olan ödeme tutarı yüzde 32'ye çıkarılıyor. Ödemenin 1 ay içinde yapılması gerekiyor. Daha önce 6 ayda borçlanılan tutar ödenebiliyordu.

Örne in bir fabrikada i çi olarak çalı makta olan Ali Bey, 20 ay olarak yaptı ı askerli ini 1 Ekim 2008'den önce borçlanırsa 2.552 YTL ödeyecek. Dilerse bu tutarı pe in, dilerse 6 ay içinde ödeyecek. Ali Bey askerli ini 1 Ekim'den sonra borçlanırsa bu kez ödeyece i tutar 4.083 YTL olacak ve bu tutarı 1 ay içerisinde ödemesi gerekecek.

ESK SKK'LILAR AVANTAJLI

SSK'lılar, sosyal güvenlik hakları açısından memurlardan a a ıda, Ba -Kur'lulardan ise biraz daha yukarıda bir konumdaydılar. Reform kanunu ile SSK'lılar için pek çok noktada iyile tirmeler yapıldı. Ancak bazı noktalarda da geriye gidi söz konusu. SSK'ya tabi olarak çalı an i çiler (ba ımlı çalı anlar) reform yasasında 4/a'lı olarak isimlendirildi.

Ancak, kolaylık olsun diye dizi yazıda SSK'lı diyece iz. Memurlarda oldu u gibi SSK'lılarda da iki milat var. Birisi 30 Nisan, di eri ise 1 Ekim. Hatırlanaca ı üzere geçen nisanda aileler bebeklerini sigortalı yapmak için yarı mı lardı. Çünkü çe itli avantajlar vardı:

30 N SAN FARKI

30 Nisan'dan önce ilk defa sigortalı olanların emekli aylı ı reform sonrası sigortalı olanlara göre yüzde 10 daha yüksek olacak.

Emeklilik ya ı 30 Nisan sonrası sigortalı olanlar için kademeli geçi sonrasında 65 ya ı olarak uygulanacak.

30 Nisan öncesi sigortalı olanlar 7200 yerine 7000 günle emekli olabilecekler.

özdoğrular

serbest muhasebeci mali müşavirlik Ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

YETİM KIZLARA ÇEYİZ YARDIMI

Yetim aylığı alan kızların 24 aylık çeyiz yardımına devam edilecek. Ancak dul aylığı alan kadınlara çeyiz yardımı 1 Ekim'den sonra ödenmeyecek.

Cenaze yardımı 2008 için 247 YTL idi. 1 Ekim'den sonra SGK belirleyecek. Ancak ödeme yapılabilmesi için ölen kişinin aylık alıyor olması ya da en az 360 gün prim ödemesi olması gerekiyor. Reform öncesi uygulamada 360 gün prim artı bulunmuyordu.

Fiili hizmet zammı ya da itibari hizmet süresi olarak bilinen ve belirli aralıklarla ve yıpratıcı işlerde çalışanların daha erken emekli olmasını sağlayan düzenleme yeniden ele alındı. Basın ve gazetecilik işlerinde iş ve basın kanununa göre çalışanlar, hava yolları uçuş personeli, lokomotif makinistleri, posta dağıtıcıları, TRT'de haber hizmetinde çalışanlar, Devlet Tiyatrosu sanatçıları, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri ve üyelerinin fiili hizmet süresi zammı kaldırıldı. Ancak bu görevlerde memur sıfatıyla bulunanlar yeni hükümden etkilenmeyecekler.

özdoğrular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

DO UMA BORÇLANMA HAKKI

Do um yapan SSK'lı kadının iki defaya mahsus olmak üzere do um tarihinden sonraki iki yıllık i siz olarak geçen süreyi borçlanması imkanı getirildi. Örne in bir i yerinde SSK'lı (4/a) olarak çalı an Zehra Hanım, 10 Ocak 2009 tarihinde do um yaptı. Zehra Hanım do umdan sonra iki yıl boyunca çalı maz ya da iste e ba lı prim ödemez ise 10 Ocak 2009 - 10 Ocak 2011 arasında i siz geçen süreyi borçlanarak emeklili ine saydırabilecek. Zehra Hanım aynı imkanı ikinci çocu u için de kullanabilecek.

Stajyer avukatlar, staj süresini borçlanarak emekliliklerine saydırabilecekler. Daha önce borçlanma hakları yoktu. Bu düzenleme ile avukatların ma duriyeti giderilmi oldu. Tutuklulukta ve gözaltında geçen süreler de borçlanılabilecek. Avukat ve noterlerin primi artıyor

Serbest avukatlar ve noterler daha önce SSK'ya her ay asgari ücretin yüzde 15'i topluluk sigortası primi ödüyorlardı. 1 Ekim'den sonra ise bunlar eski adıyla Ba - Kur'lu gibi, yeni adıyla 4/b'li olarak prim ödeyecekler. Dolayısıyla prim tutarları da artmı olacak.

YURTDI I BORÇLANMA

Daha önce yurtdı ı hizmet borçlanması genel olarak SSK'ya yapılıyordu. imdi ise Türkiye'de herhangi bir hizmeti olmayanlar ile en son Ba -Kur'a tabi çalı mı olanlar yeni yasadaki 4/b (Ba - Kur) artlarında borçlanacaklar. Böylece 7200 günle SSK'lı gibi emekli olmak yerine 9000 günle emekli olabilecekler. Bu durumda olanların, 9000 gün artından korunmak için, Türkiye'ye döndükten sonra öncelikle SSK'ya tabi çalı malarında fayda var.

Bu ekilde 1 gün bile prim ödeseler borçlanma için SSK artlarına tabi olacaklar. I Yurtdı ı borçlanmasının ödeme tutarı de i iyor. Daha önce günlük 3,5 dolar iken yeni yasadaki asgari ücret ile 6.5 katının yüzde 32'sini ödeyecekler. 2008'in ikinci yarısı için aylık en az borçlanma tutarı yakla ık 205 YTL. Yurtdı ında sadece Türk vatanda lı ı korunarak geçen süreler borçlanılabilecek. Borçlanılan tutar tebli tarihinden itibaren 3 ay içinde ödenecek.

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

3

Eski adıyla Ba -Kur'lular yeni adıyla '4/b'liler yeni dönemin memur ve i çisi ile aynı haklara kavu uyor. Bunlar arasında i kazası ve meslek hastalı ı yardımı, i göremezlik ödene i var. Ayrıca artık iste e ba lı sigortalılar Ba -Kur'a geçecek.

Reform kanunu olarak ifade etti imiz 5510 sayılı Kanun'da Ba -Kur'lular 4/b'li olarak isimlendirildi. Sosyal güvenli in tabiri caizse en gariban kesimi Ba -Kur'lulardı. Memurların ve SSK'lıların sahip oldu u pek çok haktan Ba -Kur'lular mahrumdu. Ancak reform kanunu ile birlikte Ba -Kur'lular da yeni dönemin memur ve i çisi ile aynı haklara kavu uyor.

te Ba -Kur'luyu bekleyen yenilikler: Ba -Kur'lular için en yeni uygulama i kazası ve meslek hastalı ı yardımı. 1 Ekim'den sonra meydana gelecek i kazası ya da meslek hastalı ı gibi durumlarda Ba -Kur'lulara hem geçici hem artları olu mu sa sürekli i göremezlik geliri ba lanacak.

PR M ÖDEME DE MED

Ba -Kur'luların prim ödeme gününde bir de i iklik olmadı. Ancak emeklilik ya ında 2036'dan ba lamak üzere kademeli bir geçi le 65 ya ı uygulamasına tabi olacaklar. 30 Nisan'dan önce Ba -Kur'a tescil edilenler ise bundan etkilenmeyecek.

Örne in 6 Haziran 2008'de limited irket orta ı olarak ilk defa Ba -Kur sigortalısı olan, 1 Haziran 1979 do umlu Emin Bey, 25 yılı (9000 gün) 2036'dan önce doldurursa 60 ya ında, ancak örne in 2038 içinde tamamlarsa 62 ya ında emekli olabilecek. 1999 ila 30 Nisan 2008 arasında ilk defa sigortalı olanlar 15 yıl prim ödeme ve kadın ise 60, erkek ise 62 ya ını doldurmak artıyla ya tan emekli oluyordu. Ancak 30 Nisan ve sonrasında ilk defa sigortalı olanlar yine 15 yıl prim ödeme ve kadın ise 61, erkek ise 63 ya ında emekli olabilecek.

GÖREMEZL K ÖDENE VER LECEK

Emzirme ödene i (süt parası) 1 Ekim'den sonra do um yapan Ba -Kur'lu kadınlara da verilecek.

Ba -Kur sigortalısının kendisinin i kazası veya meslek hastalı ına u raması ya da do um yapması halinde son bir yılda 90 gün prim ödendiye, i göremedi i her gün ve do umdan önceki ve sonraki sekizer hafta için ilk kez i göremezlik ödene i alacak.

Çiftçi Ba -Kur'lular hariç, di er Ba -Kur sigortalılarından 1 Ekim sonrası ilk defa sigortalı olanlar, emekli olduktan sonra SSK'ya tabi bir i te çalı ırlarsa aylıkları kesilecek. Ancak emeklilikte yine Ba -Kur'a tabi çalı maya devam ederlerse yüzde 15 destek primi ödeyecekler.

GÜCÜ KAYIP ORANI DÜ ÜRÜLDÜ

Malullük aylı ı alabilmek için gerekli olan i gücü kaybı oranı 2/3'ten yüzde 60'a dü ürüldü. Prim ödeme artı daha önce 5 yıldı. Yeni durumda 10 yıl sigortalılık süresi ve 1800 gün artı getirildi. Malul olan ki i ba ka birinin bakımına muhtaç ise 10 yıl aranmaksızın 1800 gün prim ödeme yeterli olacak.

1 Ekim'den önce Ba -Kur emeklisi vergiye kaydı ve faaliyeti devam ediyorsa emekli aylı ından her ay yüzde 10 kesinti yapılıyordu. Memur ya da SSK'lı olarak emekli olup da Ba -Kur artlarında

özdoğrular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

çalışanlardan ise her ay 12. basamağın yüzde 10'u kadar destek primi kesiliyordu. 1 Ekim'den sonra bu destek kesintisi yüzde 12'den başlayıp her yıl bir puan artırılarak yüzde 15'e çıkarılacak.

EMEKLİ AYLIĞI SİSTEM YENİLENDİ

Emekli aylıkları, aylık başlama oranı (ABO) ve güncelleme katsayılarındaki düşüş nedeniyle yıldan yıla reel olarak düşüş gösterecek. 1 Ekim'den sonra hem aylık başlanırken daha düşük başlanacak hem artırılırken daha yavaş artırılacak. Çünkü Gelişme Hızı Endeksi yüzde 100'den yüzde 30'a düştü.

EMEKLİ ÇALIŞAN KOLAYLIK

30 Nisan'dan önce Baş-Kur'a girişi yapmış olanların aylıklarındaki düşüş, ilk 10 yıl için telafi edilecek.

1 Ekim'den sonra ilk defa sigortalı olanlar emekli olduktan sonra aylıklarını alarak kamuda ya da SSK'ya tabi çalışamayacak. Bunlar kamuda ya da SSK kapsamında çalışmaya başlarsa emekli aylıkları kesilecek. Ancak bunlar emeklilikte Baş-Kur'a tabi çalışırlarsa aylıklarını da alabilecek.

1 Ekim'den önce memur, SSK'lı ya da Baş-Kur'lu olarak sigortalı olmuş olanlar, emeklilik sonrasında SSK ve Baş-Kur'a tabi çalışırlarsa bunların emekli aylıkları kesilmeyecek. Yalnız bunlardan SSK için yüzde 31-36,5, Baş-Kur için yüzde 15 destek primi kesilecek. SSK'ya tabi çalışan bu primin yüzde 7,5'ini, Baş-Kur'a tabi çalışan ise tamamını kendisi ödeyecek.

ÖZÜRLÜLERE ÜÇLÜ MÜJDE

Reform öncesinde emekli olduktan ya da emeklilikten önce malul kalmışsa bu durumda malul olarak erken emekli olamıyordu. Yeni sistemde ise emeklilikten önce yüzde 60 ve üzeri maluliyeti bulunanlar en az 15 yıl sigortalılık süresi ve 3.960 prim günü ile malullük aylığı alabilecek. Diğer taraftan malul sayılacak kadar özrü bulunmayıp;

Özür derecesi yüzde 40-49 arası olanlar 18 yıldan beri sigortalı olup 4.680 gün prim ödeyerek, n
Özür derecesi yüzde 50-59 arası olanlar 16 yıldan beri sigortalı olup 4.320 gün prim ödeyerek emekli olabilecek.

Başka birinin sürekli bakımına muhtaç özürlü çocuğu bulunan annelere 1 Ekim'den sonraki çalışmaları için 1/4 oranında fiili hizmet zammı verilecek ve bu süreler yarı haddinden indirilecek.

Örneğin bakıma muhtaç özürlü çocuğu bulunan Emine Hanım, 1 Ekim'den sonra 20 yıl çalışırsa, 5 yıl da fiili hizmet süresi eklenecek ve 25 yıl prim ödemi gibi emekli olacak.

Ayrıca bu 5 yıl emeklilik yarı haddinden de indirilecek. Böylece Emine hanım normalde 58 yerine 53 yaşında emekli olabilecek.

HANGİ STATÜDE ÇALIŞTIRILACAK

1 Ekim'den önce kimin nereden emekli olacağına son 7 yıla bakılarak karar verilirken, 1 Ekim'den sonra ilk defa sigortalı olacaklar için çalıştığı hayatında en fazla hangi statüde çalıştırılacağına bakılacak. Daha önceki uygulamada, Baş-Kur'a belirli bir süre prim ödedikten sonra SSK'ya geçen kişiler daha

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

erken emekli olabiliyorlardı. 1 Ekim'den önce Ba -Kur'lu olanlar bu imkandan yararlanmaya devam edecek.

Örne in, esnaf olarak Ba -Kur'a 4.500 gün prim ödeyen 1960 do umlu Hasan Bey, bundan sonra SSK'ya geçerek en az 1.261 gün (son 7 yılın yarısından fazla) prim ödeyerek 5.761 günle emekli olabilecek. Hasan Bey Ba -Kur'a prim ödemeye devam etse 9.000 günle emekli olabilecekti. Hasan Bey 1 Ekim'den sonra ilk defa sigortalı olmu olsaydı, bu imkandan yararlanamayacaktı.

TEK MAA ÖDENECEK

Hem e inden hem ana babasından aylı a hak kazanlara sadece biri ödenecek. 1 Ekim'den önce bu ekilde aylık almaya ba lamı olanlara aylıkları ödenmeye devam edilecek. Hem kendi emekli aylı ını hem de e inden dul aylı ı alanlar almaya devam edecek. I Anla malı bo anma ile baba veya annesinde yetim aylı ı alan kızların aylıkları kesilecek. Ayrıldı ı e iyle aynı evde ya amaya devam etti i belirlenenler hakkında nitelikli dolandırıcılık suçuyla suç duyurusunda bulunulacak.

YET M KIZA ÇEY Z

Çeyiz yardımı 1 Ekim'den sonra Ba - Kur'lulara da verilecek. Buna göre Ba - Kur'lu ana-babasından yetim aylı ı alan kız çocuklarına 24 aylık tutarındaki para pe in olarak verilecek.

1 Ekim'den önce askerlik borçlanması yapmak isteyen Ba -Kur'lu bulundu u basama ın emeklilik primi (%20) kadar ödemede bulunuyordu. Borçlandı ı tutarı da 6 ay içerisinde ödeyebiliyordu. 1 Ekim'den sonra en az asgari ücretin yüzde 32'si kadar aylık ödeme yapaca ı gibi bu tutarı 1 ayda ödeyecek.

Örne in, 2008'in A ustos ayında askerlik borçlanması yapacak olan 10. basamaktaki Ba -Kur'lu,18 ay askerlik için toplamda 2.484 YTL ödeyecektir. Aynı Ba - Kur'lu borçlanma için 2008/Ekim ayında müracaat ederse ödeyece i toplam tutar 3.675 YTL olacak.

YURTDI I BORÇLANMA Ç N YEN DÜZENLEME

Daha önce yurtdı ı borçlanma genel olarak SSK'ya yapılıyordu ve bu ki iler SSK artlarında emekli olabiliyorlardı. İmdi ise Türkiye'de herhangi bir hizmeti olmayanlar ile en son Ba -Kur'a tabi çalı mı olanlar yeni yasadaki 4/b (Ba -Kur) artlarında borçlanacaklar. Böylece 7200 günle emekli olmak yerine 9000 günle emekli olabilecekler. Bu durumda olanların Türkiye'ye döndükten sonra öncelikle SSK'ya tabi (yeni yasada 4/a'lı olarak) çalı malarında fayda var.

Bu ekilde 1 gün bile prim ödeseler borçlanma için SSK artlarına tabi olacaklar. n Yurtdı ı borçlanmasının ödeme tutarı da, daha önce günlük 3,5 dolar iken, yeni sistemde asgari ücret ile asgari ücretin 6.5 katının yüzde 32'si olacak. Yurtdı ında sadece Türk vatandaşları ı korunarak geçen süreler borçlanılabilecek. Borçlanılacak tutar tebli tarihinden itibaren 3 ay içinde ödenecek.

JOKEY VE AVUKATLAR BA KURLU OLACAK

At yarıl arında görev alan jokey ve antrenörler de Ba -Kur sigortalısı kabul edilecek. 1 Ekim'den sonra bunların da tescil ba vurusunda bulunmaları gerekiyor. n Yine serbest avukatlar ve noterler 1 Ekim'e kadar SSK'ya asgari ücretin yüzde 15'i topluluk sigortası öderken, bundan sonra Ba -Kur'lu olarak en az asgari ücretin yüzde 32'si kadar prim ödeyecek. Daha önce serbest avukatlar 7000 gün

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

prim ödemesi ile SSK'dan emekli olabilirlerken, 1 Ekim'den sonra 9000 günle Ba -Kur artlarında emekli olabilecekler.

Örne in, Avukat Cemil Bey 2008'in ikinci yarısında 103 YTL topluluk primi öderken, 1 Ekim'den itibaren aylık en az 204 YTL prim ödeyecek.

STE E BA LI S GORTALI BA KUR'A GEÇECEK

ste e ba lı sigortalıların tümü primlerini Ba -Kur artlarında ödeyecek. ste e ba lının primi asgari ücretin yüzde 32'si olacak. Bunlar sa lık primini de kendisi ödemi olacak. Önceki gibi e lerinin üzerinden sa lık yardımı alamayacaklar. Böylelikle Ba -Kur iste e ba lı sigortalıların prim oranı yüzde20'den yüzde 32'ye çıkmı oldu.

Örne in, 10. basamaktan Ba -Kur'a iste e ba lı prim ödeyen Nevin Hanım, 2008/Eylül ayında 138 YTL ödeyecek. Nevin Hanım 2008/Ekim ayında ise sa lık primleri de dahil olarak 204 YTL prim ödeyecek. Daha önce, memur olan e inin üzerinden sa lık yardımlarını alan Nevin Hanım, 1 Ekim'den sonra kendi primleri ile GSS kapsamında olacak.

Öte yandan irket ortakları kendi irketlerinden sigortalı i ç i olarak prim ödeyemeyecek.

Bağ-Kur'luya kazanç sınırı geldi

- * Bağ-Kur sigortalısı yeni dönemde işçisinden daha az kazanç bildiremeyecek.
- * Örneğin bir lokantanın sahibi aşçı başını 3000 YTL'den sigortalı olarak bildirirken, kendisini asgari ücretten gösteremeyecek.
- * Köy muhtarlarının 1 Ekim'den sonra eski esnaf Bağ-Kur gibi prim ödemek isterlerse 6 ay içinde başvurmaları gerekiyor. Aksi halde tarım Bağ-Kur gibi prim ödeyecekler.

- * Daha önce 1 ila 24 basamak arasında prim ödeyen Bağ-Kur'lular 1 Ekim'den sonra asgari ücret ile asgari ücretin 6,5 katının yüzde 33,5-39'u arasında prim ödeyecekler. Köy muhtarları ile tarım Bağ-Kur'luların primleri 1 Ekim'den sonra 15 günden başlatılarak her yıl 1 puan artırılabilecek. Ta ki 30 güne çıkarılana kadar.
- * Basamak sistemi yerine prime esas kazanç sistemi geliyor.

■ Grafik: Erdem KIRAO

özdoğrular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

4

Sosyal güvenlikte ba layan yeni dönem tarım kesiminde en çok mevsimlik i çiler için yeni düzenleme getiriyor. 1 Ekim itibariyle bu statüde çalı maya ba layanlar, artık di er çalı anlarla aynı hükümlere tabi olacak.

Dün itibariyle tüm unsurlarıyla devreye giren sosyal güvenlik sisteminin tarım kesimine yansımaları, özellikle Tarım SSK'lılar (i çi statüsünde çalı an) için dikkat çekici. Çünkü reform kanununda tarım SSK eklinde ayrı bir düzenlemeye yer verilmiyor. Bundan sonra mevsimlik tarım i çileri de di er çalı anlarla aynı hükümlere tabi tutulacak.

Ancak 30 Nisan öncesi tarım SSK'lı olarak tescil edilmi olanlar yine kendi kanunlarına tabi olacak. Bu tarihten sonra sigorta kapsamına giren tarım i çileri di er tüm SSK'lılarla aynı hükümlere tabi olacak:

Ücret belirleyici

Daha önce tarım SSK'lıların sigortalı olabilmeleri için mevsimlik tarım i çisi sıfatıyla çalı yıyor olmaları yeterli idi. Yeni dönemde ise bunların sigorta kapsamına alınabilmeleri için, bu arta ilaveten ortalama gelirlerinin her türlü masraf dü üldükten sonra aylık brüt asgari ücrete e it ya da fazla olması gerekiyor. I En az brüt asgari ücret kadar (u an için 638,70 YTL) ortalama net geliri olanlar yeni kanunda 4/a'ya (SSK'lı) göre prim ödeyecek. Bu gelir düzeyine sahip olmadıklarını ise kendileri belgelemek zorundalar.

30 gün prim ödeme

kazası veya meslek hastalı ı durumlarında yeni tarım i çileri, di er SSK'lılarla aynı artlara tabiler. Tüm yardım ve ödemeler yapılacak. I Tarım SSK'lılar reform öncesinde 15 gün üzerinden ve yıllık 180 gün üzerinden prim ödüyorlardı. Eski tarım SSK'lılar bunu sürdürecektir. Ancak reform sonrası (1 Ekim) sigortalı olan i çiler normal SSK'lılar gibi 30 gün üzerinden prim ödeyecek. Onlara Tarım Ba -Kur'lular gibi bir geçi süreci öngörülmedi. I Tarım SSK'lılar daha önce tedavi ve ilaç yardımlarını kendi kanunları kapsamında alıyorlardı.

1 Ekim sonrası bunlar da artık artları ta ımları halinde Genel Sa lık Sigortası kapsamında sa lık yardımı alacak. Kendisi tarım SSK'lı olarak prim ödeyen sigortalının e i ve çocukları da sa lık yardımlarından faydalanabilecek. 18 ya ın altındaki çocuklar zaten artsız olarak sa lık sigortası kapsamında yer alacak.

EMEKLİLİKTE ESKİ TARIM SSK'LI FARKI

Reform kanunu emeklilik ya ını ve prim ödeme gün sayısını herkes için artırırken eski tarım SSK'lılar için bir de i iklik getirmedi. Bunlar yine eskiden oldu u gibi 15 yıl sigortalılık süresi, 3600 prim günü ve kadın ise 58, erkek ise 60 ya ında emekli olmaya devam edecek. Ancak 30 Nisan sonrası ilk defa sigortalı olan tarım i çileri emeklilikte yeni yasanın hükümlerine tabi olacak. Örne in mevsimlik tarım i çisi Zeki Bey, 10 Ekim 2008'de ilk defa Tarım SSK'lı olarak tescil yaptırıyor. 1 Mayıs 1976 do umlu olan Zeki Bey, 7200 gün artını yerine getirdikten sonra 60 ya ını tamamladı ı 1 Mayıs 2036'da emekli olabilecek.

özdoğrular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

EMEKLİ ÇİFTÇİ ÇALI SA DA AYLIK MAA I KESİLMEYECEK

Kendi topra nı ya da kiraladı ı topra ı kendi adına i leten çiftçi, yani tarım Ba -Kur'lu açısından 1 Ekim sonrası, aynı yeni dönemdeki normal Ba - Kur'lular gibi olacak. Ancak çiftçilerin içerisinde bulundu u ekonomik ko ullar göz önünde bulundurulmak suretiyle kimi noktalarda farklı düzenlemelere tabi tutuldukları da bir gerçek. te yeni dönem:

Prim günü de i medi

Tarım Ba -Kur'luların prim ödeme gününde bir de i iklik olmadı. 9000 günle emekli olabilecekler. l Ancak emeklilik ya nda 2036'dan ba lamak üzere kademeli geçi le 65 ya esas olacak. 30 Nisan'dan önce tescil edilenler ise bundan etkilenmeyecek.

Örne in 6 Haziran 2008'de ilk defa sigortalı olan, 1 Haziran 1979 do umlu Emin Bey 25 yılı (9000 gün) 2036'dan önce doldurursa 60 ya nda, ancak örne in 2038 yılı içerisinde tamamlarsa bu kez 62 ya nda emekli olabilecek.

1999 ila 30 Nisan 2008 arasında ilk defa sigortalı olanlar 15 yıl prim ödeme ve kadın ise 60, erkek ise 62 ya nı doldurmak artıyla ya tan emekli oluyordu. Ancak 30 Nisan ve sonrasında ilk defa sigortalı olanlar yine 15 yıl prim ödeme ve kadın ise 61, erkek ise 63 ya nda emekli olabilecek.

Destek primi yok

Tarım Ba -Kur'lular için yeni dönemdeki en önemli geli me, emekli olduktan sonra aylıklarını alarak, destek primi de ödemedi çalı maya devam etmeleridir. Çünkü, 30 Nisan ve sonrasında ilk defa SSK'lı, memur veya esnaf Ba -Kur kapsamında çalı maya ba layanların, emekli olduklarında SSK'lı olarak veya memur olarak çalı maya devam ederlerse aylıkları kesilecek.

Reformdan önce ya da sonra SSK, E.S. ya da Ba - Kur'dan emekli olanlar, emekli olduktan sonra tarım Ba - Kur kapsamında çalı ırlarsa bunlardan da destek primi kesilmeyecek. Bunlar aylıklarını alarak çalı abilecek.

Tarımsal faaliyetten net geliri asgari ücretten az olanların sigortalı olma yükümlü ü bulunmuyor. Ancak bu tutarı geçiyorsa zorunlu olarak sigortalı olacaklar ve normal prim ödeyecekler.

ASKERL K BORÇLANMASI ARTTI

1 Ekim'den önce askerlik borçlanması yapmak isteyen tarım Ba -Kur'lu bulundu u basama ın emeklilik primi (%20) kadar ödemede bulunuyordu. Borçlandı ı tutarı da 6 ay içerisinde ödeyebiliyordu.

1 Ekim'den sonra en az asgari ücretin yüzde 32'si kadar aylık ödeme yapaca ı gibi bu tutarı 6 ayda de il 1 ayda ödemesi gerekiyor.

Hem e inden hem ana babasından aylı a hak kazanlara sadece biri ödenecek. 1 Ekim'den önce bu e kilde aylık almaya ba lamı olanlara aylıkları ödenmeye devam edilecek. Hem kendi emekli aylı nı hem de e inden dul aylı ı alanlar almaya devam edecekler.

Basamak sistemi yerine prime esas kazanç sistemi geliyor. Daha önce 1 ila 24 basamak arasında

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

prim ödeyen tarım Ba -Kur'lular 1 Ekim'den sonra asgari ücret ile asgari ücretin 6,5 katının yüzde 33,5-39'u arasında prim ödeyecekler.

ÇEYİZ PARASI PE N VERİLECEK

1 Ekim'den sonra tarım Ba -Kur'lu ana-babasından yetim aylı ı alan kız çocuklarına 24 aylık tutarındaki çeyiz parası pe in olarak verilecek.

Emzirme ödene i de (süt parası) 1 Ekim'den sonra do um yapan tarım Ba -Kur'lu kadınlara verilecek.

Tarım Ba -Kur sigortalısının kendisinin i kazası veya meslek hastalı ına u raması ya da do um yapması halinde son bir yılda 90 gün prim ödendiyse, i göremedi i her gün ve do umdan önceki ve sonraki sekizer hafta için ilk kez i göremezlik ödene i alacak.

TARIMDA REFORM ÖNCESİ DURUM

Reform öncesi tarım kesiminin sosyal güvenli i iki ekinde sa lanıyordu. Bunlardan tarımda i çi statüsünde mevsimlik çalı anlar Tarım SSK'lı, kendi arazisinde ya da kiraladı ı arazide kendi adına çiftçilik yapanlar ise Tarım Ba -Kur'lu olarak kabul ediliyordu.

ÇEYİZ DO UM YARDIMI GELİYOR

Tarım SSK iste e ba lı bir sigortalılık ekti idi. Tarım SSK ile normal SSK arasındaki farkları sıralayacak olursak; n Tarım SSK'lılara do um yardımları yapılmıyordu,

Tarım sigortalısının ölümü durumunda ana ve babasına aylık ba lanmıyordu,

kazasında yardım yapılabilmesi tarım sigortasında kaza tarihinden 3 ay önce sigortanın ba lamı olmasına ba lı idi.

Evlenen tarım sigortalısı kadına çeyiz yardımı verilmiyordu,

Yetim aylı ı almaktayken evlenen kıza çeyiz yardımı yapılmıyordu,

Alt sınır aylı ı uygulaması bulunmuyordu. Bundan dolayı da aylıkları daha dü üktü.

KENDİ TOPRA I OLAN ÇİFTÇİ

Tarım Ba -Kur'la esnaf Ba -Kur'u arasındaki fark, Tarım SSK ile normal SSK arasındaki kadar büyük de ildir. Özellikle 2003te yapılan düzenleme ile tarım Ba -Kur'luların sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri esnafla önemli ölçüde e itlendi.

Ancak tarım Ba -Kur'luların ödedikleri primlerin dü üklü üne paralel olarak ba lanan aylıklar da dü üktür. 2008 yılı Temmuz ayı için esnaf Ba -Kur'unda ba lanan en dü ük aylık 533,22 YTL iken, tarım Ba -Kur'dan ba lanan en dü ük aylık 396,79 YTL oldu.

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

TARIM KESİM KAYIRILMALI

Tarım kesimi ile ilgili olarak genel bir değerlendirme yapacak olursak, bu kesim reform öncesi uygulamalarda pozitif ayrımcılığa tabi tutulmuştur. Zira gerek mevsimlik tarım işçileri, gerek çiftçiler ülkemizde gelir düzeyi açısından son yüzde 20'lik dilimde yer alıyor.

Normal SSK ve Bağ-Kur primlerinden daha düşük prim ödedikleri dönemde bile ödeme güçlü ü çeken bu kesimin, yeni dönemde diğer sigortalılarla aynı şartlara tabi tutulmaları isabetli olmadı. Bize göre yeni dönemde de mevsimlik tarım işçileri ve çiftçilerin sosyal güvenlik bakımından kayrılmaları gerekiyor.

özdoğrular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

5

Yeni Sosyal Güvenlik Kanunu ile iste e ba lı sigortalılık da, tek bir sistem haline geldi. Bu kapsamda, 1 Ekim 2008 ve sonrası çalı maya ba layan yeni memur iste e ba lı sigorta için eski adıyla Ba - Kur yeni adıyla 4/b artlarına uyacak.

Sosyal güvenlik sistemimizde esas olan zorunlu sigortalılıktır. Ancak kimi vatandaşlarımız isteyerek ya da istemeyerek çalı ma hayatının dı nda kalabiliyor. Bu durumdaki ki iler de sosyal güvenlik altına girmelerini sa lamak üzere iste e ba lı sigortalılık ihdas edildi. Reform öncesi iste e ba lı sigortalılık hem Emekli Sandı ı hem SSK hem Ba -Kur kapsamında yer alıyordu. Ancak reform sonrası her üç kurumun iste e ba lı sigorta uygulaması da tek bir sisteme dönü türüldü. Bu tek sistemde, iste e ba lı prim ödemek isteyenler reform öncesi Ba -Kur sigortalısı gibi prim ödeyecek. Yani memur ve SSK'lı iste e ba lı sigortalılı a reform yasasında yer verilmedi. 1 Ekim 2008 sonrası durum her bir statü için ayrı ayrı de erlendirildi. Önce memurlar;

4/B gibi prim ödenecek

Reform kanunuyla birlikte memurların iste e ba lı sigortası sona eriyor. Yeni memurlar, memuriyetten ayrıldıktan sonra iste e ba lı sigortalı olmak isterlerse bugünkü Ba -Kur (yeni kanunda 4/b) artlarında prim ödeyecek. E er emeklilik için gerekli olan 9000 günün ço unu iste e ba lı olarak öderlerse memur statüsü ile de il Ba -Kur'lu statüsü ile emekli olacaklar.

Yeni memurların iste e ba lı olarak ödeyecekleri aylık prim, Genel Sa lık Sigortası primi de dahil olmak üzere en az asgari ücretin yüzde 32'si kadar olacak. Ödeyebilecekleri en yüksek prim ise asgari ücretin 6.5 katının yüzde 32'dir.

10 yıl artı kalktı

Reform kanunu ile memurların iste e ba lı i tirakçili i kaldırıldı ndan, iste e ba lı sigorta için 10 yıl artı da bulunmuyor. Memur ne zaman görevden ayrılırsa ayrılınsın iste e ba lı sigorta için 4/b artlarında prim ödemeye ba layabilecek.

PE N ÖDEMEYE ND R M MKANI

ste e ba lı sigorta uygulamasında en önemli yeniliklerden birisi de, sigortalıların gelecek 1 yıllık primlerini pe in ödeme imkanının getirilmesi. Buna göre iste e ba lı sigortalı dilerse, gelecek 360 günün primini pe in ödeyebilecek ve pe in ödemedenden dolayı erken ödeme indiriminden faydalanacak. Böylece daha önce tarım SSK'lı ve tarım Ba -Kur'lular için uygulanan yıldan yıla prim ödeme imkanı yeni dönemde iste e ba lı sigortalılara da verilmi oldu.

ESK MEMURLAR EMEKL L K KESENE NE D KKAT ETMEL

1 Ekim 2008 öncesi memur olanların iste e ba lı sigorta hükümleri de yine eski mevzuata göre yürütülecek. Bu açıdan 10 yıllık fiili hizmetini dolduranlar, isterlerse görevlerinden ayrılarak sandı a iste e ba lı kesenek ödeyebilecek. Bu ki iler memur olarak çalı saydılar hangi tarihte emekli olacaklar idiyse, iste e ba lı olarak kesenek ödeyerek yine aynı tarihte emekli olabilecek.

Ancak bu ki iler unlara dikkat etmeli;

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only

özdoğrular

serbest muhasebeci mali müşavirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

Toplu ya da aralıklı olarak toplam altı aydan daha fazla emeklilik kesene i ve kurum kar ılıklarını süresi içinde yatırmayanların iste e ba lı i tirakçilikleri sona erer,

Sandı a iste e ba lı olarak kesenek öderken di er sosyal güvenlik kurumlarına zorunlu olarak prim ödemeye ba layanların, takip eden ayba ından itibaren sandıkla ili ikleri kesilir,

Çıkan yeniden giremez

Sandı a iste e ba lı kesenek ödemekten vazgeçenlerin bu taleplerini yazılı olarak ilettikleri tarihte sona erer,

ste e ba lılı nı yazılı olarak sona erdirenler tekrar iste e ba lı olamaz.

Ç Ç N 1080 GÜN ARTI KALDIRILDI

Reform öncesinde SSK'ya iste e ba lı sigortalı olabilmek için;

Herhangi bir e kilde sigortalı olmamak,

Daha önce en az 1080 gün emeklilik primi ödemi olmak,

Kendi çalı masından dolayı aylık almıyor olmak,

Düzenli olarak her ay 30 gün üzerinden prim ödüyor olmak gerekiyordu.

9000 günle emeklilik

Reform sonrası yeni dönemdeki iste e ba lı sigorta ile SSK iste e ba lı sigortayı öyle kar ıla tırabiliriz:

1 Ekim sonrası iste e ba lı sigortalı olmak isteyenler artık SSK artlarıyla de il 4/b (Ba - Kur) artlarıyla iste e ba lı prim ödeyecek.

Daha önce SSK'ya iste e ba lı sigortalı olabilmek için öncelikle 1080 gün emeklilik prim günü gerekiyordu. Reform yasası ile birlikte bu art kaldırıldı. Örne in daha önce hiçbir sosyal güvenlik kurumuna prim ödememi olan ev hanımı Emine Hanım, 15 Aralık 2008'de iste e ba lı sigortalı olmak isterse 4/b kapsamında prim ödemeye ba layacak ve 9000 günle emekli olacak.

Reform öncesinde SSK'ya iste e ba lı prim ödeyen birisi 7000 gün ve bayansa 58 ya ında, erkekse 60 ya ında emekli olabiliyordu. Reformdan sonra iste e ba lı prim ödeyenler Ba -Kur artlarında emekli olacaklarından, SSK'lılar için yeni prim günü olan 7200 günle de il 9000 günle emekli olabilecekler.

30 günden az prim ödenebilecek

1 Ekim'den sonra iste e ba lı sigortalılıktaki belki de en tipik uygulama, ay içinde 30 günden az iste e ba lı primi ödeme imkanının getirilmesi. Örne in bir süpermarkette ayda 10 gün SSK'lı olarak çalı an Serdar Bey, isterse kendisi 20 gün de iste e ba lı prim ödeyerek prim gününü 30'a tamamlayabilecek. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta, iste e ba lı ödenen prim gününün,

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

SSK günlerinden fazla olmamasıdır. Aksi halde Serdar Bey 7200 günle SSK'lı gibi de il, 9000 günle Ba -Kur'lu gibi emekli olacak.

1260 güne dikkat

Reformdan önce SSK'ya iste e ba lı prim ödemeye ba layanların 1 Ekim'den sonra iste e ba lıda 3,5 yıldan (1260 gün) daha fazla kalmamaları gerekiyor. Aksi halde 7000 günle SSK artlarında de il, 9000 günle Ba -Kur artlarında emekli olabilecekler.

Örne in, halihazırda SSK'ya iste e ba lı prim ödeyen ve emekli olmasına 1300 günü kalan Nejla Hanım, 1 Ekim'den sonra aynı iste e ba lı sigortaya devam ederse, 1260 gün ödedikten sonra SSK'dan de il, Ba -Kur'dan emekli olacak. Emeklilikte Ba -Kur'a tabi oldu u için de en az 5 yıl daha prim ödemesi gerekecek. 1 Ekim'den sonra Nejla Hanım'ın yapması gereken, iste e ba lıya 1260 gün ödedikten sonra geri kalan 40 gününü fiilen çalı arak tamamlamak.

PR M M KTARI ARTIYOR

Reform öncesi SSK'ya iste e ba lı prim ödeyenler en az aylık asgari ücretin yüzde 25'i kadar prim ödüyorlardı. Bu prime sa lık primi dahil de ildi. 1 Ekim sonrası iste e ba lı prim ödemeye devam edecek olanlar veya yeni ba layanlar Genel Sa lık Sigortası primi de dahil olmak üzere yüzde 32 prim ödeyecek. Örne in SSK iste e ba lı sigortalısı olan ev hanımı Zeynep Hanım, Eylül 2008'de 160 YTL prim öderken, Ekim 2008'de 204 YTL prim ödeyecek. Zeynep Hanım, 1 Ekim sonrası artık sa lık yardımlarını kendi primleri ile almaya ba layacak.

EMEKL L K YA I STE E BA LI BA KURLULAR Ç N DE ARTTI

Bilindi i gibi hem Tarım Ba -Kur hem esnaf Ba -Kur kapsamında iste e ba lı sigortalılı a yer verilir. Di er sosyal güvenlik kurumlarına tabi çalı mayan veya buralardan gelir-aylık almayanlardan; Ev kadınları, Herhangi bir i te çalı mayanlar, Ba -Kur'a tabi zorunlu sigortalılı ı sona erenler, Yurtdı ındaki vatanda ların yanlarında bulunan ve herhangi bir i te çalı mayan e leri, Türkiye'de ikamet eden ve herhangi bir i te çalı mayan yabancı uyruklular, talep etmeleri halinde iste e ba lı Ba -Kur'lu oluyordu. ste e ba lı sigortalılar sa lık primleri hariç emeklili e esas primleri ödüyorlardı.

PEK SÜRPR Z YOK

Reform sonrasında, daha önce Ba -Kur kapsamında iste e ba lı prim ödeyenler için büyük sürprizler yok. Ancak bazı açılardan bunlar için de yeni dönem de i iklikler getiriyor;

1 Ekim sonrası iste e ba lı sigortalılar GSS primi de ödeyeceklerinden önceki gibi yüzde 20 üzerinden de il yüzde 32 üzerinden prim ödeyecek. Yani en az asgari ücretin yüzde 32'si kadar aylık prim ödenecek. Örne in Eylül 2008'de esnaf Ba -Kur'una 6. basamaktan iste e ba lı prim ödeyen Ali Bey, Ekim 2008'de iste e ba lıya devam ederse sa lık primi de dahil 204 YTL prim ödeyecek.

KADEMEL ARTACAK

1 Ekim sonrasında Ba -Kur iste e ba lı sigortalıları için prim ödeme gününde bir artı olmadı. Normal emeklilik için yine 9000 gün prim ödemeleri gerekiyor. Ancak emeklilik ya ı tıpkı di er Ba -

özdoğrular

serbest muhasebeci mali müşavirlik Ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

Kur'lularda oldu u gibi kademeli olarak artırıldı. Nitekim 1 Mayıs 2008 ve sonrasında ilk defa iste e ba lı prim ödemeye ba layan Ba -Kur'lular için emeklilik ya ı kadınlar için 58, erkekler için 60'tan 2036 yılından ba lamak suretiyle kademeli olarak 65'e çıkacak.

Örne in 10 Haziran 2008'de sigortası ba layan 1 Ocak 1980 do umlu Emin Bey, aralıksız olarak prim öderse 9000 günü tamamladıktan sonra 60 ya ını tamamladı ı 1 Ocak 2040 yılında emekli olacak. Emin Bey düzenli prim ödemez de 9000 günü 2039 yılı içerisinde tamamlarsa bu kez 60 ya ında de il, 62 ya ını tamamladı ı 1 Ocak 2042'de emekli olacak.

30 N SAN FARKI

Ya tan emeklilik için daha önce iste e ba lı Ba -Kur'lular 15 yıl prim ödedikten sonra kadınlarda 58, erkeklerde 60 ya ı tamamladıklarında emekli olabiliyorlardı. 30 Nisan'dan sonra ilk defa iste e ba lı Ba -Kur'lu olanlar ya tan emeklilikte yeni kanuna tabi olacaklar. Buna göre kadınlar 61, erkekler 63 ya larında emekli olabilecekler.

EN FAZLA ÇALI ILAN STATÜYE BAKILILACAK

1 Ekim'den önce kimin nerden emekli olaca ına son 7 yıla bakılarak karar verilirken, 1 Ekim'den sonra ilk defa sigortalı olacaklar için çalı ma hayatında en fazla hangi statüde çalı tı ına bakılacak. Daha önceki uygulamada, iste e ba lı Ba -Kur'a belirli bir süre prim ödedikten sonra SSK'ya geçen ki iler daha erken emekli olabiliyorlardı. 1 Ekim'den önce iste e ba lı Ba -Kur'lu olanlar bu imkandan yararlanmaya devam edecekler. Ancak yeni dönemde ilk defa iste e ba lıya giri yapacakların bu hakları yok.

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only

özdoğrular

serbest muhasebeci mali müşavirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

6

SSK ve Ba -Kur emeklilerinin yıllık maaş artışı nda yine TÜFE ve Gelişme Hızı kullanılacak.

Ancak, Gelişme Hızı katsayısının artık yüzde 100 yerine yüzde 30 kullanılmaya başlanması emekli aylıklarının yıldan yıla daha az artmasına neden olacak.

Sosyal güvenlik reformu esas itibarıyla halihazırda çalışmakta olanları ya da bundan sonra çalışmaya hayatına girecekleri etkiliyor. Ancak reform, çalışanlar kadar olmasa da, emeklileri de belirli ölçülerde etkileyecek. Bu etkilenme Emekli Sandığı, SSK ve Ba -Kur emeklilerinde birtakım farklılıklar gösteriyor. Reform kanunundan en az etkilenecek olanlar memur emeklileri. Emeklileri bekleyenler:

Yüzde 30 uygulanacak

Reform öncesinde sağlık harcamaları Emekli Sandığı tarafından karşılanan memur emeklileri, 1 Ekim sonrasında kurumsal hazırlıklar tamamlandıktan sonra Genel Sağlık Sigortası kapsamında sağlık hizmeti alacak.

Memur emeklilerinin, 1 Ekim'den önce; Tekrar kamuda çalışmaya başlarsa aylıkları kesiliyor; SSK'ya tabi bir şekilde çalışırlarsa en az asgari ücretin yüzde 30'u destek primi ödüyor; Ba -Kur'a tabi çalışırlarsa 12. basamağın yüzde 10'u destek primi ödüyorlardı.

1 Ekim'den sonra da aynı uygulama devam edecek. Ancak yeni dönemde hem emekli aylığı alıp hem Ba -Kur kapsamında çalışırlarsa destek primi asgari ücretin yüzde 12'si olacak. Takip eden her yıl bir puan artırılabilecek ve nihayet yüzde 15 olarak uygulanmaya devam edilecek.

Emekli memurlar 1 Ekim sonrası SSK kapsamında çalışırlarsa yüzde 31-36,5 destek primi ödeyecek. Bunun yüzde 7,5'i kendisine ödenen ücretten kesilirken, geri kalanı işveren tarafından ödenecek.

MEMUR DAHA AVANTAJLI

Reformdan önce SSK ve Ba -Kur emekli aylıklarının artırılmasında Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) ve Gelişme Hızı katsayıları kullanılıyordu. Reformla TÜFE yine aynı şekilde kullanılacak.

Ancak Gelişme Hızının yüzde 100'ü değil yüzde 30'u esas alınacak. Bu da işçi ve esnaf emeklilerinin aylıklarının yıldan yıla daha az artması anlamına geliyor.

Memur emeklilerinin aylıkları ise eskiden olduğu gibi yine memur maaş katsayısına göre artırılabilecek. Bu açıdan memur emeklilerinin maaşları diğerlerine nazaran daha hızlı artmış olacak.

İŞÇİ EMEKLİSİ ESNAF OLURSA DESTEK PRİMİ ARTACAK

SSK emeklileri yine SSK kapsamında çalışırlarsa yüzde 31-36,5 destek primi ödeyecek. Ba -Kur emeklileri de aynı şekilde SSK'ya tabi çalışmaya başlarsa aynı oranda destek primi ödeyecekler.

SSK veya Ba -Kur emeklileri Ba -Kur kapsamında çalışmaya başlarsa, yüzde 10 değil, 1 Ekim -

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

31 Aralık 2008 arasında yüzde 12, takip eden her yıl bir puan artırılarak nihayet yüzde 15 destek primi ödeyecek.

Örne in, bir fabrikadan emekli olan Hasan Bey, aynı fabrikada i ç i olarak çalı maya devam ederse, kendisi için Ekim 2008'de 197 YTL (asgari ücret için) destek primi ödenecek. Bu primin 3/4'ü i veren payı, 1/4'ü i ç i payı olarak ödenecek.

Ancak Hasan Bey, bir limited irkete ortak olursa, bu kez Ba -Kur statüsünde Ekim 2008'de 77 YTL destek primi ödeyecek.

Eski emekli etkilenmez

Kamuoyunda yanlış bilgilendirme sonucu, u an emekli olarak çalı maktaki olanların, 1 Ekim'den sonra aylıkları kesilecekmi gibi bir yanlış anlaşılma oldu. Oysa böyle bir durum söz konusu olmayıp, emekli aylı ı kesilecek olanlar, 1 Ekim'den sonra ilk defa sigortalı olup da emekli olacaklardır.

Bunlar da emekli olduktan sonra memur ya da SSK'lı olarak çalı ırlarsa aylıkları kesilecek. Ba -Kur'a tabi olarak çalı ırlarsa emekli aylıklarını alarak çalı maya devam edebilecekler.

kazası primi eklenecek

Örne in emekli oldu u basın kurulu unda halen çalı maya devam eden Sami Bey için i vereni daha önce her ay yüzde 30 destek primi ödüyordu. Bu oran Sami Bey'in emekli aylı ından de il, i veren tarafından ödenen ücret üzerinden hesaplanıyor, 1/4'ü Sami Bey'in ücretinden kesiliyor kalanı da i verence SGK'ya ödeniyordu.

1 Ekim'den sonra da Sami Bey, emekli aylı ından hiçbir kesinti olmaksızın yine aynı ekilde çalı maya devam edecek. Ancak Sami Bey'in i vereninin ödeyece i prime bir de i kazası ve meslek hastalı ı primi eklenecek.

Maluller 1 Ekim'e dikkat!

SSK'dan malullük aylı ı alanlar destek primi ödeyerek Ba -Kur'a tabi çalı abiliyorlardı. 1 Ekim'den sonra ilk defa malullük aylı ı ba lananların aylıkları, bu tür çalı ma durumunda kesilecek. Ancak önceden beri aynı ekilde çalı maya devam edenler, 1 Ekim'den sonra da aylıkları kesilmeksizin çalı maya devam edebilecekler.

Gazilere yeni avantaj

Harp ve vazife malulleri daha önce SSK'ya tabi bir i te çalı ırlarsa yüzde 30 SGDP ödüyorlardı. sterlerse buna ilaveten yüzde 20 de emeklilik primi ödeyerek ileride ikinci bir emeklilik elde edebiliyorlardı.

Ba -Kur'a tabi çalı tıklarında da 12. basama ın yüzde 10'u prim ödüyorlardı. Memur olarak çalı ırlarsa aylıkları kesiliyordu.

1 Ekim'den sonra bu ki iler memur (4/c'li) olurlarsa aylıkları kesilmeksizin emeklilik primi ödeyecek. 4/a veya 4/b'ye tabi çalı ırlarsa öncelikle i kazaları ve meslek hastalı ı primi ödeyecek. Dilerlerse emeklilik primi de ödeyecekler. Ancak GSS primi ödemeyecekler.

özdoğrular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

Reform öncesi, bir Ba -Kur emeklisi, emekli aylı ını kestirerek SSK'ya tabi çalı maya ba lar ve en az 3,5 yıldan (1260 gün) fazla prim öderse, yeniden emekli olmak için ba vurdu unda SSK artlarında emekli olabiliyor ve daha yüksek emekli aylı ı alabiliyordu.

1 Ekim sonrası ilk defa sigortalı olanların böyle bir imkanı olmayacak.

BA KUR'LU Ç N 3 YIL ARTI KALKTI

Emekli aylı ı alırken kestirip yeniden prim ödemeye ba layan Ba -Kur emeklileri, 3 yıl geçmeden yeniden aylı a müracaat edemiyorlardı. Yeni yasada böyle bir art yok. Dolayısıyla emekli aylı ını kestirip çalı maya ba ladıktan sonra, 3 yılı beklemeksizin tekrar aylık talebinde bulunabilecek.

Emekli aylıklarını banka hesaplarından 6 ay süreyle almayanların aylıkları, ihtiyati olarak durdurulacak. Bunların yeniden müracaat etmeleriyle birlikte aylıkların ödenmesine devam edilecek.

Belirli ya ın üstündeki emekliler ile özörlülerin aylıkları dilerlerse evlerinde ödenebilecek.

Yukarıdaki tüm yeni düzenlemeler, banka ve borsaların emekli sandıklarından emekli olanlar için de geçerli.

Ç FTE AYLIKLARA YEN DÜZENLEME

Hem kendi emekli aylı ı hem e inden dul aylı ı alanlar buna devam edecek. Di er taraftan hem ölen e inden ya da ana-babasından ölüm geliri hem dul aylı ı birle irse yüksek olanın tamamı, dü ük olanın yarısı verilecek.

Örne in Fadime Hanım'ın SSK'lı e i bir i kazası sonucu ölmü ve Fadime Hanım'a ölen e inden ölüm geliri ba lanmı tır. Aynı zamanda Fadime Hanım'ın e inin 1800 gün sigorta primi oldu u için kendisine dul aylı ı da ba lanmı tır. Bu durumda Fadime Hanım ölüm geliri ile dul aylı ının ikisini de tam olarak alamayacaktır. Bunlardan yüksek olanın tamamını, dü ük olanın ise yarısını alabilecek.

YE L KARTLAR K YILDA KALKACAK

Ye il kartlılar olarak bilinen ve fakirlik sınırının altında oldu u için sa lık hizmetlerinden ücretsiz yararlananlar, 1 Ekim'den sonra iki yıllık bir geçi dönemine tabiler. Bu ki iler 2 yıl süreyle yine tüm sa lık yardımlarını ücretsiz alacaklar.

ki yılın sonunda ise bunların durumu SGK tarafından incelenecek. nceleme sonucu aylık net gelirleri asgari ücretin üçte birinden az ise yine ücretsiz olarak hizmet almaya devam edecekler.

SA LIKTA TEK EMS YE

Sosyal güvenlik reformu öncesinde, çalı an memurların sa lık giderleri kendi kurumlarınca, emekli memurlarınki ise Emekli Sandı ı'nca kar ılanıyordu. SSK ve Ba -Kur mensupları ise ödenen sa lık primlerinin kar ılı ı olarak kurumlarınca anla malı sa lık kurulu larından sa lık hizmeti alıyorlardı. Di er taraftan, SSK hastanelerinin Sa lık Bakanlığı ı'na devrine kadar, SSK'lılar öncelikle kendi hastanelerine ba vuruyorlardı. Reform öncesinde pek çok konuda oldu u gibi sa lık hizmetleri

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

konusunda da, sosyal kesimler arasında önemli farklılıklar bulunuyordu. Bu, vatandaşların hem sosyal güvenlik hem sağlık sistemine olan güvenini zedeliyordu.

Ç , MEMUR, ESNAF AYRIMI KALKTI

Yıllardan beri tartışılan ancak bir türlü hayata geçirilemeyen Genel Sağlık Sigortası (GSS) sistemi, hem sağlık sorunlarının genelini, hem nüfusun genelini sağlık emsiyesi altına alıyor. GSS sisteminin tamamen hayata geçmesiyle birlikte hizmet sunumunda tek bir ölçüt olacak; gelen hasta GSS kapsamında mı değil mi? Dolayısıyla memur musun, işçiy misin ya da esnaf mısın sorularını hastanelerde artık duymayacağız.

DEVLET DESTE

GSS sistemiyle, çalışanlar ve prim ödeme gücü olanların prim ödeyerek, bu gücü olmayanların ise sistemden ücretsiz yararlanmaları amaçlanıyor. Prim ödeme gücü olmayanların primi devlet tarafından karşılanacak. GSS ile birlikte Sosyal Güvenlik Kurumu tüm ülkenin sağlık harcamalarını finanse eden bir konumda olacak.

S İSTEM ZAMANLA DEVREYE GİRECEK

Sosyal güvenlik reform kanununda, GSS hükümlerinin farklı maddeleri için farklı yürürlük tarihi öngörüldü. Buna göre;

GSS'nin önemli bir kısmı 1 Temmuz 2008'den itibaren uygulanmaya başlandı. Özellikle SGK'dan gazilik maaş, emeklilik aylığı, 65 yaş /özürlü aylığı gibi normal emeklilik dışında maaş alanlar, GSS sisteminin her türlü imkanından bu tarih itibarıyla yararlanmaya başladılar.

GSS kapsamında ödenecek olan sağlık hizmetleri, yurtdışına tedavi için gönderilme uygulaması ve hastaların tedavi giderlerine katılım payı ile ilgili düzenlemeler de 1 Temmuz'da uygulanmaya başlandı.

18 YAŞ ALTI ÜCRETSİZ

Çalışma hayatında olanlar (memur, işçi, bağımsız çalışan) ile emekli aylığı alanlar için GSS'nin uygulanması 1 Ekim 2008'de başladı. 18 yaşın altındaki nüfusun ücretsiz GSS kapsamına alınması da yine 1 Ekim'de başladı.

Failler çalışmaya devam eden memurların sağlık harcamaları kendi kurumlarınca karşılanmaktadır. Ancak 1 Ekim'den sonra SGK tarafından belirlenen süre içinde bu kurumlar, sağlıkla ilgili işlemlerini SGK'ya devredecekler.

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

Yeni hesaplama ile SSK - Bağ-Kur'lu aylıkları (YTL)

Yıllar	Eski sistem	Yeni sistem	Fark
2008	1.000	1.000	0
2009	1.103	1.065	38
2010	1.216	1.135	81
2011	1.340	1.210	130
2012	1.478	1.289	189

(*) Hesaplama yapılırken TÜFE'nin her yıl yüzde 5, Gelişme Hızının da yine yüzde 5 olduğu varsayıldı. Tabloda görüldüğü üzere aylıkların artırılmasında Gelişme Hızının yüzde yüzde 30'unun esas alınması, ilerleyen yıllarda SSK ve Bağ-Kur emekli aylıklarını önemli oranda aşındırarak.

özdoğrular

serbest muhasebeci mali müşavirlik Ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

7

Genel Sağlık Sigortasının Getirdikleri...

Çalışanlar, memur, kendi hesabına çalışanların yanı sıra, SGK tarafından belirlenecek kriterlere göre aile içerisindeki kişi başına net geliri asgari ücretin üçte birinden fazla olanlar da GSS primi ödeyecek. Bu rakam bugün için en az 25.5 YTL.

Genel Sağlık Sigortası (GSS), sisteminden ya prim ödeyerek ya da prim ödemeksizin ücretsiz yararlanılacak. Bu kapsamda, sistemden prim ödeyerek yararlanacak olanlar şöyle; 1 Eski SSK, yeni 4/a kapsamında çalışanlar yüzde 12,5 olan GSS priminin yüzde 5'ini kendileri, yüzde 7,5'ini işverenleri ödeyecek.

Eski memurların (1 Ekim 2008 öncesi memuriyete başlayanlar) GSS primleri bunları çalıştıran kurumlarınca ödenecek. Ancak yeni memurlar, (4/c) yüzde 12,5 olan GSS priminin yüzde 5'ini kendileri, yüzde 7,5'ini işverenleri ödeyecek.

Bağ-Kur'lu Avantajlı

Eski Bağ-Kur, yeni 4/b kapsamında çalışanlar yüzde 12,5 olan GSS priminin tamamını kendileri ödeyecek. Bunlar daha önce sağlık primini yüzde 20 olarak ödüyorlardı. Dolayısıyla GSS ile birlikte Bağ-Kur'luların sağlık primi azaltıldı.

Emekliler ve bağımsız sigortalılar da GSS primlerini kendileri ödeyecek. Ancak bunlar GSS primini yüzde 12,5 olarak değil, yüzde 12 olarak ödeyecek.

Sınır Asgari Ücretin 1/3'ü

Fakirlik sınırının üzerinde olanlar prim ödeyecek. SGK tarafından belirlenecek kriterlere göre aile içerisindeki kişi başına net geliri asgari ücretin üçte birinden fazla olanlar da GSS primi ödeyecek.

Ancak bunlardan alınacak GSS primi kademeli olarak düzenlendi. Buna göre aylık net gelir asgari ücretin 1/3'ü ile asgari ücret arasında ise 25,5 YTL; asgari ücret ile asgari ücretin iki katı arasında ise 76,6 YTL; asgari ücretin iki katından fazla ise 153 YTL GSS primi ödeyecekler.

5 Kişilik Aile

Örneğin, üç çocuk ve ana-babadan oluşan 5 kişilik bir aile düşünelim. Bu ailenin aylık toplam net geliri 1000 YTL olsun. Bu ailedeki kişi başına net gelir 200 YTL. Bu tutar geçerli olan asgari ücretin 1/3'ünden (212,6 YTL) az olduğu için, bu ailede hiç kimse GSS primi ödemeyecek ve tüm sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanacak. Aynı ailenin aylık kişi başına gelirinin 230 YTL olduğunu varsayarsak bu kez ailede 18 yaşından büyük fert başına her ay 25,5 YTL GSS primi ödenecek.

YEŞİL KART NCELENECEK

GSS sistemi öncesinde fakirlik sınırı altında olanlar yeşil kartlı olarak nitelendiriliyor ve tüm sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanıyorlardı.

özdoğrular

serbest muhasebeci mali müşavirlik Ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

2008 yılı için ye il karta sahip olabilmede fakirlik sınırı 145 YTL'dir.

1 Ekim'den sonra iki yıl süreyle bunlar ye il kartlarını kullanmaya devam edecekler. ki yılın sonunda ise bunların fakirlik sınırı yeni sisteme göre kontrol edilecek ve aile içi net gelirleri asgari ücretin üçte birinden az ise yine ücretsiz sa lık sigortası kapsamında olacaklar.

MİLLETVEKİLLER KAPSAMINDA İNDA

Sa lık sigortasında yeni bir döneme i aret eden Genel Sa lık Sigortası'nı (GSS) bugün de anlatmaya devam ediyoruz. Bu noktada, öncelikle kimlerin GSS kapsamı dı nda kalacağı na bakmakta yarar var. Zira 1 Ekim'le birlikte ülke nüfusumuzun tamamına yakını GSS kapsamına giriyor. Kapsam dı nda kalacak olanlar;

Askerlik hizmetini yapmakta olanlar (er veya yedek subay olarak),

1 YILDAN AZ KAMET EDEN

Yurtdı ndan ülkemize gelen yabancılardan, kendi ülkelerinde sosyal sigortaya tabi oldu unu belgeleyenler,

Devletin yabancı ülkelerdeki birimlerinde sözleşmeli olarak çalışıp da bulundu u ülkenin vatanda ı olarak oranın sigortasına tabi olanlar,

Hükümlüler ve tutuklular,

Türkiye'de 1 yıldan kısa bir süre için ikamet etmekte olanlar,

Yurtdı ı borçlanması ile emekli olup da Türkiye'de ikamet etmeyenler,

TBMM DESTEKLEYECEK

Milletvekilleri ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertleridir. Ancak bunlardan askerlik görevini yapanlar ile hükümlü ve tutukluların sa lık yardımları devlet tarafından ayrıca kar ılanacak. Milletvekilleri ile bunların aile fertleri ise TBMM bütçesinden sa lık yardımlarını alacak.

OLİMPİYAT SAMPİYONLARI ÜCRETSİZ YARARLANACAK

GSS sistemi ile sa lık hizmetlerinden ücretsiz yararlanacak vatandaşların kapsamı genişledi. Hiçbir prim veya ücret ödemeksizin GSS sisteminden faydalanacak olanlar unlar:

Sosyal güvenlik kanunlarına göre gelir veya aylık alanların tamamı (Emekli Sandığı, SSK veya Bağ-Kur fark etmez), Ülkemizde ikamet eden vatansızlar ve sınımacılar,

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu hizmetlerinden ücretsiz yararlananlar,

Köy korucuları

Köy korucuları ile koruculuktan emekli olanlar,

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

Dünya, Olimpiyat ve Avrupa ampionlu u nedeniyle aylık alan sporcular,

Ülkemizde oturma izni almı ve ba ka bir ülkede sigortalı olmayan yabancılar,

KUR'dan i sizlik veya kısa çalı ma ödene i alanlar, Bu ki iler sevk zincirine riayet etmek kaydıyla sadece kimliklerini göstererek sa lık kurumlarından hizmet alabilecekler.

18 ya altı çocuklar

GSS sisteminden ücretsiz olarak yararlanacak bir grup daha var. Bu grup genel sa lık sigortalısının bakmakla yükümlü oldu u kimselerden olu yor:

verenin i yerinde ücretsiz çalı an e i,

18 ya ın altındaki çocuklar (ana-babasının prim ödeyip ödemedi ine bakılmaksızın),

Aynı konutta birlikte ya ayıp da üçüncü dereceye kadar akraba-hısımlar arasında yapılıp, dı ardan yabancıların girmede i i lerde çalı anlar,

Aralıklı olarak ev hizmetlerinde çalı anlar,

Meslek ve sanat okullarında i ö renmek amacıyla uygulamalı olarak e itim amacıyla çalı an ö renciler,

Hastane veya rehabilitasyon merkezlerinde i e alı tırılmaya çalı ılan hastalar,

18 ya ın altındaki memur ve esnaf. Bu ki iler, e lerinin ya da ana-babalarının üzerinden sa lık yardımlarını alabilecek.

YURTDI INA G D KOLAYLA TI

Mevcut uygulamaya göre devlet memurlarının ve hak sahiplerinin yurtdı ına tedavi amacıyla gönderilebilmeleri için sa lık kurul raporu dı ında herhangi bir art bulunmuyor. Di er taraftan SSK'lı ve Ba -Kur'luların yurtdı ı tedavi imkanından yararlanabilmeleri için sa lık kurul raporuna ilaveten geçmi bir yılda en az 300 gün prim ödemi olmaları gerekiyor. Yeni dönemde GSS ile birlikte yurtdı ında tedavi uygulamasında da önemli de i iklikler olacak:

Daha önce oldu u gibi yurtdı ına geçici görevle giden memurlar ve SSK'lılara acil haller için yaptıkları tedavi giderleri ödenmeye devam edecek.

Yine memur ve SSK'lıların yurtdı ına sürekli görevle gönderilmeleri durumunda kendileri ile birlikte hak sahiplerinin de tedavi giderleri SGK tarafından kar ılanacak.

PR M ÖDEME DÜ TÜ

GSS öncesi uygulamada sürekli görevle yurtdı ına giden memurun sa lık harcamaları zaten kar ılanıyordu. Ancak bu, SSK'lılar açısından yeni bir uygulama.

Yurt içinde tedavisi mümkün olmayanların yurtdı ına gönderilebilmeleri için Sa lık Bakanlı ının

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

uygun görü ü gerekecek.

Yurtdı ı tedavi uygulamasında en büyük yenilik, SSK'lı ve Ba - Kur'lular için gerekli olan geçmi bir yılda 300 gün prim ödeme artının kaldırılması.

Bundan böyle yurtdı ına tedaviye gönderilmek için memur, SSK'lı ve Ba -Kur'luların geçmi bir yılda 30 gün prim ödemi olmaları yeterli olacak.

Ayrıca Ba -Kur'luların 60 günden fazla prim borcunun bulunmaması gerekiyor.

ESTETİK AMAÇLI Dİ KAR İLANMAYACAK

Ki inin sa lı ının zorunlu kıldı ı durumlar veya i kazası ve meslek hastalı ı gibi zorunlu haller haricinde tamamen estetik amaçlı sa lık hizmetleri ile yine estetik amaçlı di tedavileri,

Sa lık Bakanlı ı tarafından izin veya ruhsat verilmeyen sa lık hizmetleri ile bakanlıkça tıbben sa lık hizmeti olarak kabul edilmeyen hizmetler,

Yabancı ülke vatandaşlarının GSS kapsamına girmeden ba lamı olan kronik hastalıklarına ait tedavi giderleri SGK tarafından kar ılanmayacak.

AMAÇ ÖNLEYİCİ SA LİK SİSTEMİ

GSS aslında, ülkemizde son yıllarda uygulamaya konulan Sa lıkta Dönü üm Projesi'nin bir aya ını olu turuyor. Bu projenin en önemli hedeflerinden birisi, sa lık sorunlarını ortaya çıkmadan bertaraf etmek. Bu anlamda GSS sisteminin de en ba ta finanse etti i sa lık harcamaları önleyici sa lık yardımlarıdır. Bu anlamda GSS kapsamında finanse edilen sa lık hizmetleri;

Sigortalıların ve bakmakla yükümlü oldukları ki ilerin sa lı ını koruyucu hizmetler,

nsan sa lı ına zararlı madde ba ımlı ını önleyici sa lık hizmetleri,

ORGAN NAKL KAPSAMDA

Ki ilerin hastalanması durumunda ayakta veya yatarak yapılacak hekim muayenesi, laboratuvar tetkik ve tahlilleri, hasta takibi ve rehabilitasyon hizmetleri,

Organ, doku ve kök hücre nakline ve hücre tedavilerine ili kin sa lık hizmetleri,

Acil sa lık hizmetleri,

Gebelik ve do umla ilgili tüm muayene, tetkik ve müdahaleler,

Ayaktan veya yatarak a ız ve di muayenesi, gerekli tetkik ve tahliller, di çekimi, koruyucu di tedavisi, kanal tedavisi, di protez uygulaması, a ız ve di sa lı ı ile ilgili acil sa lık hizmetleri, 18 ya ını doldurmamı ki ilerin ortodontik di tedavileri.

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only

özdoğrular

serbest muhasebeci mali müşavirlik Ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

TÜP BEBEK ÖDENECEK

Tüp bebek için iki deneme SGK tarafından ödenecek. Ancak bunun şartları var:

Yapılan tedavi sonucu evli kadının, normal tıbbi yöntemlerle çocuk sahibi olamayacağı ve yardımcı üreme yöntemleri ile çocuk sahibi olabileceği, sağlık kurulu raporu ile belgelenmiş olacaktır,

Kadın, 23 yaşından büyük, 39 yaşından küçük olacak,

Son üç yıl içerisinde denenen normal tıbbi yöntemlerle sonuç alınamamış olduğu sağlık kurulu raporuyla belgelenmiş olacaktır,

Tüp bebek merkezi SGK ile anlaşmalı olacak,

Kadının kendisi ya da eşi 5 yıldan beri sigortalı olup, toplam en az 900 gün prim ödemiş olacaktır.

FARK ÖDEMESİ VAR

Bu kapsamda örneğin, 33 yaşındaki Aylin Hanım, 3 yıldır denenen normal tıbbi yöntemlerle çocuk sahibi olamamıştır. Aylin Hanım'ın SSK'lı olan eşi 12 yıldır sigortalı olup toplam 4320 gün prim ödemesi bulunmaktadır. Aylin Hanım ve eşi SGK ile anlaşmalı bir sağlık kurulu kuruluşuna başvurursa, iki denemeye kadar yapılan tüp bebek masrafları SGK tarafından karşılanacaktır. Ancak aile, birinci denemede yüzde 30, ikinci denemede yüzde 25'lik farkı ödeyecektir.

Yukarıda yer alan sağlık hizmetleri ile ilgili olarak gerekebilecek kan ve kan ürünleri, kemik iliği, ağız, ilaç, ortez, protez, tıbbi araç gereç, tıbbi cihaz gibi malzemelerin takılması, onarılması, garanti süresi sonrası bakımı ve yenilenmesi hizmetleri de, SGK tarafından ödenecek.

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

8

Genel Sa lık Sigortası sistemiyle sa lık hizmeti almak kolayla tırıldı.

Artık, memur, i ç i ve esnaf (iste e ba lı sigortalılar da dahil), son bir yıl içinde 30 gün prim ödemesi varsa her türlü sa lık yardımından yararlanabilecek.

Genel Sa lık Sigortası (GSS) öncesi uygulamada, sa lık hizmetlerinden yararlanabilmek için memur, SSK'lı ve Ba -Kur'lu ayrı ayrı artlara tabiydiler. GSS ile birlikte bu artlar önemli oranda yumu atıldı ve sa lık hizmeti almak kolayla mı olacak. te yeni artlar:

Herkes için e it

Reform öncesi uygulamaya göre memurlar göreve ba ladıkları gün itibariyle hemen sa lık sigortası kapsamına giriyorlardı. SSK'lıların ise son bir yılda kendileri adına 90 gün, hak sahipleri için 120 gün prim ödemesi gerekiyordu.

Ba -Kur'lularda bu süreler daha da uzun. Bir Ba -Kur sigortalısı ilk defa tescil edildiyse 8 ay, ikinci tescilde ise 4 ay bekledikten sonra sa lık sigortasından faydalanabiliyor.

GSS ile birlikte bu bekleme süreleri herkes için e itlendi. GSS yürürlü e girdikten sonra memur, i ç i ve esnaf (iste e ba lı sigortalılar da dahil) son bir yıl içinde 30 gün prim ödemesi varsa her türlü sa lık yardımından yararlanabilecek.

Ancak, eski adıyla Ba -Kur, yeni adıyla 4/b'li olan sigortalıların GSS hizmetlerinden yararlanabilmeleri için bir art daha var. Bunların SGK'ya 60 günden fazla prim ve prime dair borçlarının olmaması gerekiyor.

Örne in 2008 yılı ekim ve kasım aylarının prim borcunu ödemeyen 4/b'li Recep Bey, Ocak 2009 sonuna kadar hiçbir ödeme yapmasa da hem kendisi hem aile bireyleri sa lık hizmetlerinden yararlanabilecek. Ancak Ocak 2009'un bitimiyle Aralık 2008 de borç hanesine yazılaca ndan, bu tarihten sonra aktivasyonu durdurulacak.

ste e ba lı sigortalıların da son bir yılda 30 gün prim ödeme artının yanında, sa lık kurulu una ba vurdukları tarihte SGK'ya (son ay hariç) borçlarının bulunmaması gerekiyor.

90 gün ücretsiz

SSK'lı, Ba -Kur'lu ve memurlar zorunlu sigorta kapsamından çıkarılsa, çıkı tarihlerinden sonra 10 gün daha GSS kapsamında sa lık hizmetleri alabilecekler. E er son bir yılda 90 gün prim ödemesi varsa bu kez 10 gün de il 90 gün daha ücretsiz olarak sa lık hizmetlerinden faydalanabilecekler.

AC L VAKALARDA SORGULAMA YOK

GSS ile birlikte sorgusuz sualsiz, prim ödemeye bakılmaksızın, sadece kimlikle sa lık hizmeti alacak olanlar da var: I Kendilerinin ya da ana-babalarının sosyal güvencesine bakılmaksızın 18 ya ın altındaki çocuklar,

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

Tibben bakıma muhtaç olanlar,

Acil vaka olarak sağlık kurullarına giriş yapanlar,

kazası ya da meslek hastalığına uğramış olanlar,

Bulaıcı hastalığa yakalanmış olanlar,

Koruyucu sağlık hizmeti almak için ya da zararlı bağımlılıktan kurtulmak için sağlık kurullarına müracaat edenler,

Gebelik ve doğumla ilgili tüm işlemler (muayene, tetkik, tahlil, doğum, ameliyat) için başvurmuş kadınlar.

PROTEZDE KATILIM PAYI EN ÇOK ASGARİ ÜCRETİN YÜZDE 75'İ KADAR

Hastalardan alınacak katılım payı, sağlık hizmetinin türüne göre değişecektir. Örneğin ayakta tedavilerle diş hekimisi muayenelerinde 2 YTL katılım payı alınacaktır. Burada katılım payı ile hazineye gelir sağlamakla ziyade, ihtiyaç olmadığı halde muayene talebinde bulunanları azaltmak amacıyla güdülmüştür.

Farklı oranlar var

Ortez, protez, iyileştirme araç ve gereçleri ile ayakta tedavide sağlanan ilaçlar için farklı bir katılım payı uygulanacaktır.

Bu malzemeler için SGK tarafından uygulanacak katılım payı, ürünün fiyatının yüzde 10'u ile yüzde 20'si arasında değişecektir. Ancak ortez, protez ve iyileştirme araçları için hastadan alınacak katılım payı asgari ücretin yüzde 75'ini geçmeyecektir.

Örneğin 20 Ekim 2008'de protez bacak takılan Seyit Bey'e, hastane toplam olarak 12.000 YTL fatura çıkardı. SGK tarafından bu ürün için katılım payının yüzde 10 olarak belirlendiğini varsayarsak, Seyit Bey'in ödemesi gereken katılım payı 1.200 YTL olacaktır. Ancak her halükarda hastanenin Seyit Bey'den isteyebileceği katılım payı (638 x 0,75) 478,5 YTL olacaktır.

Tüp bebekte üst limiti yok

Tüp bebek denemelerinde birinci denemede yüzde 30, ikinci denemede ise yüzde 25'i hasta tarafından karşılanacaktır. Ancak burada protez ve diğer iyileştirme araçlarından farklı olarak hastanın ödeyeceği parada üst limit belirlenmedi.

Yeşil kart sahipleri, vatansızlar ile sırtınmacılar ve 65 yaş / özürlü aylığı alanlar, katılım payı ödemesi olsalar da bunlara, yaptıkları ödemeler SGK tarafından geri verilecektir.

KRONİK HASTALIKTA KATILIM PAYI YOK

GSS kapsamında kimlerin, hangi hallerde katılım payı ödemeyeceği belirlendi:

kazası ile meslek hastalığı halleri ile askeri tatbikat ve manevralarda sağlanan sağlık hizmetleri,

özdo rular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

Do al afet ve sava halinde sa lanan sa lık hizmetleri,
Aile hekimli i muayeneleri ve ki iye yönelik koruyucu sa lık hizmetleri,
Kronik hastalıklar ile doku, organ ve kök hücre nakilleri,
SGK tarafından talep edilen kontrol muayeneleri için,
stiklal Madalyası verilmi olanlar,eref aylı ı alanlar, vatani hizmet tertibi aylı ı alanlardan,
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'ndan korunma ve rehabilitasyon hizmeti alanlardan,
Harp malullü ü aylı ı ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamında aylık alanlardan,
Vazife malullerinden,
Askeri okullar ile polis okullarında okuyanlardan, herhangi bir katılım payı alınmayacak.

Ayrıca terörle mücadele ederken yaralanmı er veya erba lar için gerekli olacak protez ve iyile tirme araç gereci için herhangi bir ücret ya da katılım payı talep edilmeyecek.

SEVK Z NC R Ç N ÖNCE A LE HEK ML YAYGINLA ACAK

Sa lıkta dönü üm projesi kapsamında, sa lık sektöründe hizmet veren tüm kurulu lar 1., 2. ve 3. basamak sa lık kurulu u olarak sınıflandırıldı. GSS uygulamasında da bu sınıflandırma esas alınacak ve ki ilerin 1. basamaktan ba lamak üzere gerekli sa lık kurumlarına gitmeleri gerekecek. Ancak bu sevk zincirinin tam olarak hayata geçebilmesi için uan 22 ilde uygulanmakta olan aile hekimli i uygulamasının tüm ülkeye yaygınla tırılması gerekiyor. Bunun için de iki yıllık bir geçi süreci öngörüldü.

SA LIK KARNES YER NE Ç PL KART

GSS' nin uygulamaya konulmasıyla birlikte u an pilot bölgelerde uygulaması devam eden ve sa lık karnesinin yerine kart kullanımını öngören sistem hayata geçecek. Böylece ki ilere sa lık karnesi verilmeyecek, sadece sosyal güvenlik ve kimlik bilgilerinin yer aldı ı çipli kartlar verilecek. Yeni sistemde tipik bir tedavi süreci öyle i leyecek;

Hastalar kendilerine verilen kartlarla sa lık kurulu larına ba vuracak,

Sa lık kurulu u bu kartı kendi bilgisayarına okutacak ve SGK'dan otomatik olarak hastanın bilgileri do rulanacak,

Hasta için sa lık kurulu unda yapılan tüm i lemler ve yazılan ilaçlar bu karta yazılacak, Hasta muayene sonrasında, sahip oldu u kartla eczaneye gidecek ve kartı kendi bilgisayarına okutan eczane hastaya ilaçlarını verecek. Yeni sistem sayesinde ki ilerin bütün hastalıkları ve kullandıkları ilaçlara dair bilgiler dijital ortamda saklanmı olacak. Böylece hem genel olarak sistemin kontrolü kolayla acak hem de ki ilerin sa lık bilgileri kayıt altına alınmı olacak.

özdoğrular

serbest muhasebeci mali mü avirlik ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

www.ozdogrular.com / www.ozdogrular.com.tr

F YAT FARKI YÜZDE 30'LA SINIRLI

GSS' de, katılım payından ba ka bir de fiyat farkı uygulaması var. GSS ile birlikte SGK tüm sa lık sisteminin yegane finansörü durumuna geldi. SGK sa lık hizmetleriyle ilgili olarak kamu hastanelerine ilave olarak özel sa lık kurulu ları (tıp merkezleri, dal merkezleri, poliklinikler, özel hastaneler, vakıf üniversitesi hastaneleri) ile de anla ma yapabilecek. Tüm sigortalılar da SGK' nın anla ma yaptı ı bu kurulu lara ba vurabilecek. Ancak bu özel kurulu lar kamu hastanelerinden farklı olarak hastalardan fark ücret (muayene farkı) talep edebilecek.

SGK'DAN STEN YOR

1 Temmuz 2008'den önce özel sa lık kurulu ları hastalardan, verdikleri hizmetin SGK tarafından belirlenen ücreti kadar fark isteyebiliyorlardı. Ancak Bakanlar Kurulu özel hastanelerin isteyebilecekleri bu farkı yüzde 30 olarak sınırlandırdı.

Örne in sa lık kurulu larınca hastalara yapılacak göz muayenesinin SGK tarafından 150 YTL olarak belirlendi ini varsayalım. Bu muayene ücretinin 30 YTL'sini SGK kar ılıyor olsun. 15 Haziran'da özel hastaneye göz muayenesi için ba vuran Selim Bey'den hastane, muayene ücretinin SGK tarafından kar ılanmayan 120 YTL'sinin tamamını isteyebiliyordu. 1 Temmuz'da hastane tarafından istenebilecek fark ücret yüzde 30'la sınırlandırıldı ndan Selim Bey'in ödeyece i maksimum tutar (150 x 0,30) 45 YTL olacaktır.

HALK UYANIK OLMALI

Fiyat farkı uygulamasında vatanda larımızın da dikkatli ve uyanık olmaları gerekiyor. Zira SGK ile anla malı sa lık kurulu larının Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen yüzde 30 fiyat farkından daha fazla ücret talep etmeleri mümkün de ildir. Di er taraftan gazi aylı ı ve erer aylı ı, nakdi tazminat ve aylık, harp malulü aylı ı ile terörle mücadele kapsamında aylık alanlardan kamu hastanelerince özel veya vakıf hastanelerine sevk edilenlerden hiçbir surette fiyat farkı alınmayacaktır.

ACIL HALLERDE TÜM HASTANELER AÇIK

G Sa lık karnesi yerine çipli kart SS sistemi kapsamında sigortalılar kamu hastanelerine ilave olarak (üniversite hastaneleri dâhil) SGK ile anla ması olan tüm özel sa lık kurulu larına ba vurabilecek. Acil hallerde ise SGK ile anla ması olmayan özel kurulu lara da ba vurabilecek.

Örne in, Özel "XXX Hastanesi"nin SGK ile sözleşmesi yok. 12 Haziran 200X tarihinde gece yarısı hastanenin aciline ba vuran memur Cemil Bey'e hastaneye gerekli müdahale ve yardımlar yapılacaktır. Cemil Bey için yapılan acil müdahale ve yardımların tamamı SGK' ya fatura edilecek ve SGK tarafından ödenecektir.

Sadettin Orhan/Bugün